

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E ARSIMIT

6866/7
Nr. ____/Prot.

Tiranë, më 28.10.2025

URDHËR

Nr. 556, datë 28.10.2025

PËR

MIRATIMIN E PROGRAMEVE MËSIMORE TË DISA LËNDËVE TË
KURRIKULËS BËRTHAMË DHE TË KURRIKULËS ME ZGJEDHJE, TË
ARSIMIT TË MESËM TË LARTË

Në mbështetje të nenit 102 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, të shkronjës “ç”, të pikës 2, të nenit 45 të ligjit nr. 69/2012, “Për sistemin arsimor parauniversitar në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar, të shkronjave “dh” dhe “e”, të pikës 5, të kreut III, të vendimit nr. 98, datë 27.02.2019, të Këshillit të Ministrave, “Për krijimin, mënyrën e organizimit e të funksionimit të Agjencisë së Sigurimit të Cilësisë së Arsimit Parauniversitar (ASCAP)” dhe të urdhrit nr. 497, datë 29.09.2025 “Për delegimin e kompetencave dhe caktimin e detyrave të zëvendësministrit të Arsimit znj. Orjana Osmani”, i ndryshuar,

URDHËROJ:

1. Miratimin e “Programit mësimor të lëndës “Gjuhë shqipe”, të kurrikulës bërthamë, për klasën e dhjetë të arsimit të mesëm të lartë”, sipas shtojcës 1, bashkëlidhur dhe pjesë përbërëse e këtij urdhri.
2. Miratimin e “Programit mësimor të përditësuar, të lëndës “Letërsi”, të kurrikulës bërthamë, për klasën e dhjetë të arsimit të mesëm të lartë”, sipas shtojcës 2, bashkëlidhur dhe pjesë përbërëse e këtij urdhri.
3. Miratimin e “Programit mësimor të përditësuar, të lëndës “Gjuhë angleze”, të kurrikulës bërthamë, për klasën e dhjetë të arsimit të mesëm të lartë”, sipas shtojcës 3, bashkëlidhur dhe pjesë përbërëse e këtij urdhri.
4. Miratimin e “Programit mësimor të lëndës “Qytetari”, të kurrikulës bërthamë, për klasën e dhjetë të arsimit të mesëm të lartë”, sipas shtojcës 4, bashkëlidhur dhe pjesë përbërëse e këtij urdhri.

5. Miratimin e "Programit mësimor të përditësuar, të lëndës "Histori", të kurrikulës bërthamë, për klasën e dhjetë të arsimit të mesëm të lartë", sipas shtojcës 5, bashkëlidhur dhe pjesë përbërëse e këtij urdhri.
6. Miratimin e "Programit mësimor të përditësuar, të lëndës "Gjeografi", të kurrikulës bërthamë, për klasën e dhjetë të arsimit të mesëm të lartë", sipas shtojcës 6, bashkëlidhur dhe pjesë përbërëse e këtij urdhri.
7. Miratimin e "Programit mësimor të përditësuar, të lëndës "Muzikë", të kurrikulës me zgjedhje, për klasën e dhjetë të arsimit të mesëm të lartë", sipas shtojcës 7, bashkëlidhur dhe pjesë përbërëse e këtij urdhri.
8. Miratimin e "Programit mësimor të përditësuar, të lëndës "Art pamor", të kurrikulës me zgjedhje, për klasën e dhjetë të arsimit të mesëm të lartë", sipas shtojcës 8, bashkëlidhur dhe pjesë përbërëse e këtij urdhri.
9. Miratimin e "Programit mësimor të përditësuar, të lëndës "Teatër", të kurrikulës me zgjedhje, për klasën e dhjetë të arsimit të mesëm të lartë", sipas shtojcës 9, bashkëlidhur dhe pjesë përbërëse e këtij urdhri.
10. Miratimin e "Programit mësimor të përditësuar, të lëndës "Edukim fizik, sport dhe shëndet", të kurrikulës bërthamë, për klasën e dhjetë të arsimit të mesëm të lartë", sipas shtojcës 10, bashkëlidhur dhe pjesë përbërëse e këtij urdhri.
11. Miratimin e "Programit mësimor të përditësuar, të lëndës "Matematikë", të kurrikulës bërthamë, për klasën e dhjetë dhe klasën e njëmbëdhjetë të arsimit të mesëm të lartë", sipas shtojcës 11, bashkëlidhur dhe pjesë përbërëse e këtij urdhri.
12. Miratimin e "Programit mësimor të përditësuar, të lëndës "Fizikë", të kurrikulës bërthamë, për klasën e dhjetë dhe klasën e njëmbëdhjetë të arsimit të mesëm të lartë", sipas shtojcës 12, bashkëlidhur dhe pjesë përbërëse e këtij urdhri.
13. Miratimin e "Programit mësimor të përditësuar, të lëndës "Kimi", të kurrikulës bërthamë, për klasën e dhjetë dhe klasën e njëmbëdhjetë të arsimit të mesëm të lartë", sipas shtojcës 13, bashkëlidhur dhe pjesë përbërëse e këtij urdhri.
14. Miratimin e "Programit mësimor të përditësuar, të lëndës "Biologji", të kurrikulës bërthamë, për klasën e dhjetë dhe klasën e njëmbëdhjetë të arsimit të mesëm të lartë", sipas shtojcës 14, bashkëlidhur dhe pjesë përbërëse e këtij urdhri.
15. Miratimin e "Programit mësimor të përditësuar, të lëndës "Gjuhë e huaj e dytë", të kurrikulës me zgjedhje, për klasën e dhjetë dhe klasën e njëmbëdhjetë të arsimit të mesëm të lartë", sipas shtojcës 15, bashkëlidhur dhe pjesë përbërëse e këtij urdhri.
16. Miratimin e "Programit mësimor të përditësuar, të lëndës "Edukim fizik, sport dhe shëndet", të kurrikulës me zgjedhje, për klasën e dhjetë dhe klasën e njëmbëdhjetë dhe klasën e dymbëdhjetë të arsimit të mesëm të lartë", sipas shtojcës 16, bashkëlidhur dhe pjesë përbërëse e këtij urdhri.
17. Programet mësimore të klasës së dhjetë hyjnë në fuqi dhe fillojnë zbatimin në vitin shkollor 2026 – 2027.
18. Programet mësimore të klasës së njëmbëdhjetë hyjnë në fuqi dhe fillojnë zbatimin në vitin shkollor 2027 – 2028.
19. Programet mësimore të klasës së dymbëdhjetë hyjnë në fuqi dhe fillojnë zbatimin në vitin shkollor 2028 – 2029.
20. Programet mësimore të mëparshme, shfuqizohen sipas fillimit të zbatimit të programeve mësimore të lëndëve në klasat e sipërcituara.

21. Ngarkohen për zbatimin e këtij urdhri, Sekretari i Përgjithshëm, Drejtoria e Përgjithshme e Zhvillimit të Arsimit Parauniversitar, Agjencia Kombëtare e Arsimit Parauniversitar, Agjencia e Sigurimit të Cilësisë së Arsimit Parauniversitar, drejtoritë rajonale të arsimit parauniversitar, zyrat vendore të arsimit parauniversitar dhe institucionet arsimore parauniversitare.

Ky urdhër hyn në fuqi menjëherë.

ZËVENDËSMINISTRI

ORJANA OSMANI

PROGRAMI I LËNDËS “GJUHË ANGLEZE”

ARSIMI I MESËM I LARTË

KLASA 10

FUSHA “GJUHËT DHE KOMUNIKIMI”

PROGRAM I PËRDITËSUAR

Koordinatorë: Ludmilla Stefani

PËRMBAJTJA E PROGRAMIT LËNDOR “GJUHË ANGLEZE” (klasa X)

1	HYRJE.....	4
2	QËLLIMI DHE OBJEKTIVAT E PËRGJITHSHME TË LËNDËS	5
3	PËRMBAJTJA E PROGRAMIT.....	7
4	KOMPETENCAT DHE AFTËSITË QË ZHVILLON LËNDA	9
4.1	Kompetencat kyçe dhe rezultatet e të nxënit.....	9
4.2	Temat ndërkurrikulare dhe lidhja me lëndën e gjuhës angleze	14
4.3	Kompetencat e lëndës së gjuhës angleze dhe rezultatet e të nxënit	15
5	PËRMBAJTJA MËSIMORE DHE REZULTATET E TË NXËNIT	22
5.1	Koha mësimore për klasën e dhjetë.....	22
5.2	Përmbajtja e klasës së dhjetë.....	23
5.3	Veprimtari gjuhësore.....	27
5.4	Strategji komunikimi.....	44
5.5	Kompetenca shumë gjuhësore dhe shumë kulturore.....	47
5.6	Qëndrime dhe vlera	49
5.7	Formimi kulturor dhe ndërkulturor	50
5.8	Tiparet cilësore të gjuhës së folur	51
5.9	Shembuj të veprimtarive për përmbushjen e rezultateve të të nxënit (RN)	52

6	METODOLOGJIA E MËSIMDHËNIES	56
6.1	Qasja e orientuar drejt veprimit (Action-oriented approach)	56
6.2	Roli i situatave praktike në lëndën e gjuhës angleze.....	59
6.3	Roli i projekteve kurrikulare në lëndën e gjuhës angleze	60
6.4	Portofoli Evropian i Gjuhëve (PEGJ).....	61
6.5	Puna me nxënësit me nevoja të veçanta në lëndën e gjuhës angleze	62
6.6	Puna me nxënësit e talentuar në lëndën e gjuhës angleze	63
7	VLERËSIMI I NXËNËSVE	63
7.1	Llojet e vlerësimit në lëndën e gjuhës angleze.....	64
7.2	Parime të rëndësishme të vlerësimit të nxënësit në lëndën e gjuhës angleze.....	65
7.3	Shembuj të niveleve të arritjes për vlerësimin e rezultateve të të nxënësit (RN)	65
8	BURIMET DHE MATERIALET DIDAKTIKE	68
8.1	Përdorimi i teknologjisë si mjet dhe teknikë mësimore	69
9	ANALIZA SASIORE E PROGRAMIT TË GJUHËS ANGLEZE NË KLASË TË DHJETË	70
10	REKOMANDIME PËR ZBATIMIN E PROGRAMIT.....	72
11	NDRYSHIMET PËRMBAJTËSORE	76
12	TABELA E NIVELEVE SIPAS KLASAVE.....	77

1 HYRJE

Gjuha angleze është një nga lëndët bazë në arsimin e mesëm të lartë e cila i ndihmon nxënësit të zhvillojnë aftësitë e tyre të komunikimit dhe të kuptojnë botën përmes një perspektive globale. Si gjuhë e komunikimit ndërkombëtar, e shkencës, teknologjisë, biznesit dhe kulturës, gjuha angleze jo vetëm i pajis nxënësit me njohuri dhe aftësi gjuhësore, por gjithashtu ju hap dyer për mundësi të reja në edukim dhe në karrierë.

Programi i gjuhës angleze për klasën e dhjetë është i ndërlidhur ngushtë me lëndët e tjera, si shkencat shoqërore, letërsia, teknologjia, etj. Njohuritë e fituara në gjuhën angleze ndihmojnë në kuptimin më të thellë të koncepteve në histori dhe sociologji, si dhe në analizën e veprave letrare. Aftësitë e fituara në gjuhën angleze u japin nxënësve mundësinë të hulumtojnë materiale shkencore, të kuptojnë koncepte komplekse dhe të aplikojnë njohuritë e marra në situata praktike nga jeta reale. Kjo lidhje e fortë e gjuhës angleze me lëndët e tjera ndihmon nxënësit të shohin rëndësinë e gjuhës angleze në kontekstin e një arsimimi të gjithanshëm.

Programi i gjuhës angleze është hartuar për të përmbushur nevojat e çdo nxënësi, duke ofruar përmbajtje të pasur, aktivitete krijuese dhe përdorim të teknologjisë së informacionit. Qasja e orientuar drejt veprimit dhe angazhimi në projekte nga jeta reale janë faktorë të rëndësishëm që ndihmojnë nxënësit të kuptojnë rolin e gjuhës angleze si pjesë e botës moderne dhe të zhvillojnë besimin në aftësitë e tyre.

Programet e gjuhës angleze në gjimnaz janë hartuar në përputhje të plotë me Kuadrin Evropian të Referencave për Gjuhët (CEFR), duke garantuar formimin gjuhësor në katër aftësitë bazë: të folurit, të dëgjuarit, të lexuarit dhe të shkruarit, sipas standardeve ndërkombëtare. Kjo koherencë u krijon nxënësve mundësinë të përgatiten njëkohësisht për Maturën Shtetërore dhe për të dhënë me sukses provime ndërkombëtare të gjuhës angleze, si Cambridge, TOEFL apo IELTS.

2 QËLLIMI DHE OBJEKTIVAT E PËRGJITHSHME TË LËNDËS

Programi i gjuhës angleze për klasën X-të

është hartuar në përputhje me Kuadrin e Përbashkët Evropian të Referencave për Gjuhët (KPER) dhe Volumit Shoqërues dhe promovon shumë gjuhësinë, ndërgjegjësimin dhe vlerësimin e diversitetit gjuhësor dhe kulturor. Qëllimi kryesor i mësimit të gjuhës angleze në arsimin e mesëm të lartë është të zhvillojë aftësitë gjuhësore të nxënësve dhe t'i përgatisë ata për të komunikuar në mënyrë efektive në mjedise të ndryshme kulturore dhe profesionale.

Programi synon të arrijë dhe të realizojë standardet e mësimdhënies, mësim nxënies dhe vlerësimit me qëllim që t'i përgjigjet një shoqërie të hapur sipas kërkesave dhe nevojave që shtrohen përpara mësimit dhe përvetësimit të gjuhës së huaj në vendin tonë. Programi hartohet mbi interesat dhe karakteristikat e grup moshës dhe ndihmon në zhvillimin intelektual dhe socio-kulturor të nxënësit duke e fuqizuar atë të jetë i pavarur, krijues, i motivuar dhe i gatshëm për tu përballur me sfidat e së ardhmes dhe të nxëniet gjatë gjithë jetës.

Niveli gjuhësor i gjuhës angleze, në klasën e X të arsimit të mesëm të lartë, bazohet mbi njohuritë dhe konceptet e marra në klasat paraardhëse si dhe në konsolidimin e mëtejshëm të kompetencave kyçe dhe ato të lëndës. *Nxënësi në këtë klasë forcon aftësinë e tij të qenurit i pavarur në përdorimin e gjuhës së huaj dhe synon të përmbushë nivelin B1.* Tiparet kryesore të nivelit B1 janë (a) aftësia për të marrë pjesë në një bisedë, (b) të qenurit fleksibël në përballjen me problemet që dalin në jetën e përditshme.

Tabela 1: Përshkrimi i nivelit B1 sipas shkallës globale të Kuadrës të Përbashkët Evropian të Referencave për Gjuhët

Independent user	B 1	The student: - can understand the main points of clear standard input on familiar matters regularly encountered in work, school, leisure, etc. - can deal with most situations likely to arise whilst travelling in an area where the language is spoken. - can produce simple connected text on topics which are familiar or of personal interest. - can describe experiences and events, dreams, hopes and ambitions and briefly give reasons and explanations for opinions and plans.

Programi i gjuhës angleze synon të zhvillojë tek nxënësi një sërë aftësish të transferueshme për të kuptuar dhe komunikuar në situata të përditshme në gjuhën angleze. Qasja e orientuar drejt veprimit i inkurajon nxënësit të jenë:

- *të sigurt* për të përdorur struktura gramatikore dhe fjalor të shumëllojshëm për të komunikuar me të tjerët në situata të përditshme;
- *të përgjegjshëm* për të kërkuar mundësi për të përdorur dhe zhvilluar aftësitë e tyre gjuhësore në situata reale;
- *reflektues* në mënyrën se si ata i përcjellin idetë dhe qëndrimet e tyre kur komunikojnë me të tjerët;
- *inovatorë* duke e përdorur gjuhën në situata të njohura dhe të panjohura për ta;
- *të angazhuar* duke përdorur strategji të nxëni që i ndihmojnë ata të shprehin idetë e tyre qartë dhe të kuptojnë traditat dhe kulturat e popujve dhe vendeve të tjerë.

Për më tepër, programi synon të zhvillojë te nxënësit ndërgjegjësimin ndërkulturor dhe aftësinë për të komunikuar me respekt dhe empati në një botë gjithnjë e më globale.

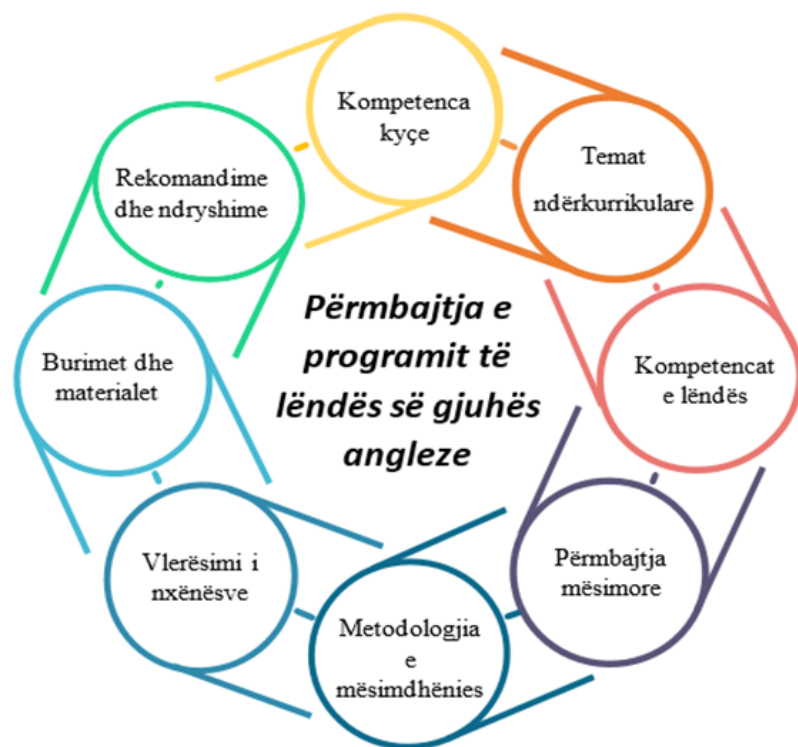
3 PËRMBAJTJA E PROGRAMIT

Programi i gjuhës angleze synon të krijojë kushte të favorshme për ndërtimin dhe zhvillimin e kompetencave të lëndës dhe të kompetencave kyçe, duke u mbështetur në situata të jetës reale dhe në kontekstin shkollor. Tematikat në program janë të shumëllojshme, pasi shkalla e ndërgjegjësimit të nxënësit për domosdoshmërinë e mësimi të gjuhës angleze është më e lartë dhe lidhet me problemet e formimit të tij si qytetar bote. Zotërimi i mirë i gjuhës angleze ndihmon në zgjerimin e dijeve në fusha të tjera. Përvetësimi i gjuhës angleze kontribuon jo vetëm në krijimin e individualitetit të nxënësit por edhe në ndërtimin e qëndrimeve dhe të sjelljeve etike që i shërbejnë atij dhe komunitetit.

Programi i lëndës së gjuhës angleze në arsimin e mesëm të lartë përmban:

- *Kompetencat kyçe dhe rezultatet e të nxënësit që zhvillohen nëpërmjet lëndës së gjuhës angleze.* Lënda e gjuhës angleze kontribuon në mënyrë të drejtpërdrejtë në forcimin e kompetencave kyçe të nxënësit, duke përmirësuar aftësi si komunikimi, mendimi kritik dhe kreativiteti. Mësimi i gjuhës angleze i ndihmon nxënësit të shprehin idetë e tyre qartë dhe të kuptojnë këndvështrime të ndryshme. Nëpërmjet debateve, punës në grup dhe projekteve, ata zhvillojnë dhe forcojnë aftësi sociale dhe emocionale. Gjuha angleze jo vetëm që mbështet procesin e të nxënësit, por gjithashtu përgatit nxënësit për sfidat e së ardhmes.
- *Temat ndërkurrikulare dhe zhvillimi i tyre nëpërmjet lëndës së gjuhës angleze.* Programi i gjuhës angleze ndërthur njohuritë dhe aftësitë e saj me temat ndërkurrikulare si: identiteti kombëtar dhe njohja e kulturave; qytetaria aktive dhe sipërmarrja; shëndeti mendor e fizik dhe siguria; zhvillimi i qëndrueshëm dhe qëndrueshmëria mjedisore; teknologjia, shoqëria dhe media duke i lidhur konceptet gjuhësore me situata konkrete që nxënësit përballen në jetën e tyre.

Diagrama 1. Përmbajtja e programi lëndor të gjuhës angleze

- *Kompetencat e lëndës dhe rezultatet e të nxënësve.* Lënda e gjuhës angleze synon të pajisë nxënësit me kompetenca që shkojnë përtej njohjes së rregullave gramatikore, duke ju mundësuar atyre të kuptojnë dhe të përdorin gjuhën në mënyrë të saktë dhe të komunikojnë natyrshëm dhe qartë në situata reale. Ky proces i ndihmon nxënësit të kuptojnë kontekstin kulturor dhe shoqëror të komunikimit, dhe i përgatit ata për të përballuar sfidat e së ardhmes në një botë që është gjithmonë në ndryshim.

- *Përmbajtja mësimore dhe rezultatet e të nxënësve.* Në këtë rubrikë përshkruhet koha e dedikuar (numri i orëve mësimore) në varësi të klasës dhe nivelit gjuhësor, duke ofruar hapësirë për punë individuale, në grup dhe për projekte; veprimtaritë që kryen nxënësi për secilën nga mënyrat e përvetësimit të gjuhës dhe strategjitë për realizimin e tyre, aftësitë gjuhësore, dhe qëndrimet që demonstroi nxënësi. Rubrika përmban edhe shembuj veprimtarish për përmbushjen e rezultateve të të nxënësve në komunikimin online dhe

ndërmjetësimin gjuhësor. Gjithashtu në këtë rubrikë jepen përshkruesit e kompetencës së shumë gjuhësisë dhe shumë kulturave.

- *Metodologjia e mësimdhënies.* Në lëndën e gjuhës angleze është e rëndësishme t'i kushtohet një vëmendje e madhe përdorimit të metodave ndërvepruese dhe me në qendër nxënësin, të nxënësve bashkëveprues, mësimdhënies së diferencuar, përdorimit të teknologjisë, etj.
- *Vlerësimi i nxënësve.* Në këtë rubrikë përshkruhen në mënyrë të përmblëdhur llojet e vlerësimit të nxënësve, shembuj të instrumenteve të vlerësimit, vlerësimi si metodologji të nxënësve. Gjithashtu në këtë rubrikë do të ketë edhe shembuj të vlerësimit të punës me shkrim.
- *Burimet dhe materialet didaktike* që mund të përdoren në lëndën e gjuhës angleze. Zbatimi i teknologjisë dhe burimeve digjitale si mjete

- ndihmëse do të trajtohet gjithashtu në program si burime të rëndësishme për zhvillimin e aftësive gjuhësore.
- *Rekomandime për zbatimin e programit.* Në këtë rubrikë do të ketë disa rekomandime për përdoruesit e programit lëndor siç janë: nxënësit, mësuesit, hartuesit e teksteve mësimore, hartuesit e testeve kombëtare, vlerësuesit e jashtëm të cilësisë, prindërit.
  - *Ndryshimet përmbajtjesore.* Në këtë rubrikë do të përshkruhen përditësimet kryesore në përmbajtjen lëndore.

4 KOMPETENCAT DHE AFTËSITË QË ZHVILLON LËNDA

4.1 Kompetencat kyçe dhe rezultatet e të nxënit

Zhvillimi i kompetencave kyçe nga nxënësit gjatë procesit të mësimdhënies dhe të nxënies kërkon që mësuesi të sigurojë një lidhje të qëndrueshme dhe funksionale midis kompetencave kyçe dhe atyre të lëndës, sipas klasave të arsimit të mesëm të lartë. Kjo kërkon një planifikim të kujdesshëm të situatave të të nxënit, si dhe përzgjedhjen e metodave, mjeteve dhe burimeve të përshtatshme që nxisin angazhimin, reflektimin dhe zbatimin praktik të njohurive.

Kompetenca kuptohet sot si një ndërthurje e balancuar mes njohurive, aftësive, qëndrimeve, vlerave dhe mendimit kritik, që mundësojnë nxënësin të përballet me situata reale dhe komplekse në mënyrë efektive dhe të pavarur. Qasja e mësimdhënies e bazuar në kompetenca e zhvendos fokusin nga përvetësimi pasiv i përmbajtjes lëndore (me mësuesin si qendër të procesit) drejt formimit të aftësive që ndihmojnë nxënësin të kuptojë, të zbatojë dhe të transferojë njohuritë në situata të reja dhe jetësore, duke u vendosur vetë nxënësi në qendër të procesit. Rezultatet e të nxënit për kompetencat kyçe që mund të zhvillojë nxënësi në klasën e dhjetë në lëndën e gjuhës angleze mund të përmbledhen si më poshtë:

Tabela 2. Kompetencat kyç dhe rezultatet e të nxënës

1	Kompetenca e komunikimit në gjuhën amtare
	<i>Për të dëshmuar kompetencën e komunikimit në gjuhën amtare, nxënësi:</i> - komunikon si dëgjues, folës, lexues dhe shkruar në situata të ndryshme dhe për qëllime të ndryshme; - ndërton identitetin e tij kulturor dhe gjuhësor, si dhe kontribuon në transmetimin dhe pasurimin e trashëgimisë gjuhësore amtare; - përdor drejt strukturën dhe rregullat e drejtshkrimit të gjuhës amtare në një numër të caktuar kontekstesh; - prezanton një temë të caktuar nga arti, shkenca, jeta e përditshme dhe në mënyrë efektive komunikon me audiencën, duke përdorur TIK-un dhe mediat e tjera të shkruara dhe elektronike; - përdor në mënyrë efektive, programet e TIK-ut gjatë procesit të të nxënës.
2	Kompetenca e komunikimit në gjuhë të huaja
	<i>Për të dëshmuar kompetencën e komunikimit në gjuhë të huaj, nxënësi:</i> - komunikon rrjedhshëm në gjuhë të huaj, duke krijuar një atmosferë pozitive dhe mbështetëse; - zhvillon më tej idetë e dhëna nga bashkëfolësit, parashton pyetje që kërkojnë reagime nga këndvështrime të ndryshme; - thekson rëndësinë personale të ngjarjeve dhe përvojave duke dhënë shpjegime të qarta dhe duke mbështetur pikëpamjet e tij me argumente; - shkruan për një sërë temash që lidhen me fushën e tij të interesit, përmbledh dhe vlerëson informacionin dhe argumentet nga një sërë burimesh; - përshkruan dhe prezanton një gamë të gjerë temash që lidhen me fushën e tij të interesit; - lexon, kupton dhe prodhon tekste, përfshirë tekstet digjitale, me një shkallë të madhe pavarësie;

	- respekton dhe vlerëson gjuhët dhe kulturat e vendeve të tjera duke promovuar shumë gjuhësinë; - përdor drejt strukturën dhe rregullat e drejtshkrimit të gjuhës së huaj, në një numër të caktuar kontekstesh; - prezanton një temë të caktuar nga arti, nga shkenca, nga jeta e përditshme dhe në mënyrë efektive komunikon me audiencën; - angazhohet dhe kontribuon në një diskutim me të tjerët për një temë të caktuar p.sh., për edukimin mediatik, duke paraqitur argumente të bazuara në fakte, për rolin dhe ndikimin e televizionit, radios, shtypit dhe mjeteve të tjera të informimit në shoqëri; - përdor në mënyrë efektive, programet e TIK-ut, aplikacionet digjitale dhe IA gjatë procesit të të nxënës.
3	Kompetenca në matematikë, shkencë, teknologji dhe inxhinieri
	<i>Për të dëshmuar kompetencat në matematikë, shkencë, teknologji dhe inxhinieri, nxënësi:</i> - komunikon përfundimet dhe arsyetimet që çuan në një përfundim të bazuar në prova; - sqaron ecurinë e zgjidhjes së një problemi në klasë apo jashtë saj, duke e vërtetuar zgjidhjen e problemit përmes metodës së analizës; - gjykon rezultatet e arritura, nga analiza e të dhënave të një projekti apo programi të realizuar dhe i interpreton ato; - argumenton rezultatet e arritura gjatë një eksperimentimi në shkollë apo diku tjetër;
4	Kompetenca digjitale
	<i>Për të dëshmuar kompetencën digjitale, nxënësi:</i> - përdor, filtron, përpunon dhe vlerëson përmbajtje digjitale; - përdor mjete digjitale për të prodhuar, për të paraqitur dhe për të kuptuar informacione komplekse; - përdor teknologjinë digjitale për të krijuar dhe për të bashkëpunuar me të tjerët drejt qëllimeve personale ose sociale; - demonstroi shkathtësi të përdorimit të TIK-ut në situata të përditshme dhe në përmbushjen e kërkesave të ndryshme gjatë të nxënës; - përdor programet e TIK-ut në mënyrë efektive për të komunikuar dhe për të bashkëpunuar me bashkëmoshatarët;

	- prezanton një projekt, duke përdorur sekuenca animimesh, videosh, figurash për demonstrimin e temave mësimore; - ndërgjegjësohet mbi globalizmin dhe larmitë e kulturave, duke shkëmbyer me nxënësit e vendeve të ndryshme përvojat e tij;
5	Kompetenca personale, shoqërore dhe e të nxënit
	<i>Për të dëshmuar kompetencën personale, shoqërore dhe të nxënies, nxënësi:</i> - identifikon përparësitë dhe dobësitë personale, përparon duke u mbështetur në përparësitë e tij dhe punon për kapërcimin e dobësive/mangësive; - organizon të nxënit, fokusohet dhe vendos qëllime, vlerëson në mënyrë kritike punën e tij duke iu referuar qëllimeve fillestare; - motivon dhe vlerëson veten, mëson dhe punon në mënyrë të pavarur dhe në bashkëpunim; - komunikon në mënyrë konstruktive dhe bashkëpunon në ekip, negocion, kupton ndjenjat, mendimet dhe perspektivat e të tjerëve; - diskuton në grup për mënyrat e bashkëpunimit me të tjerët për të zgjidhur një situatë të re; - bën përpunimin e informacioneve për një temë të caktuar në mënyrë të pavarur dhe efektive; - shkruan një letër motivuese në të cilën arsyeton angazhimin e vet për pjesëmarrje në një prezantim ose konkurs; - menaxhon në mënyrë produktive, burimet që ka në dispozicion gjatë kryerjes së një aktiviteti ose detyre të caktuar.
6	Kompetenca qytetare
	<i>Për të dëshmuar kompetencën qytetare, nxënësi:</i> - vlerëson diversitetet dhe demonstroi tolerancë, mirëkuptim, respekt dhe qëndrim të hapur ndaj dallimeve; - demonstroi vlerat dhe parimet e të drejtave të njeriut në jetën e përditshme;

	- menaxhon dhe zgjidh konfliktet në mënyrë konstruktive dhe të paanshme; - demonstroi sjellje etike dhe të përgjegjshme ndaj mjedisit dhe kontribuon në qëndrueshmërinë mjedisore; - paraqet në forma të ndryshme të të shprehurit, vlerat kryesore të diversitetit në shoqëri apo në mjedisin ku jeton; - prezanton në një debat me të tjerët masat për mbrojtjen dhe zhvillimin e vlerave dhe parimeve të të drejtave të njeriut në jetën e përditshme; - merr pjesë në përgatitjen dhe në organizimin e një aktiviteti (në shkollë apo në komunitet) për mbrojtjen e mjedisit natyror;
7	Kompetenca e sipërmarrjes
	<i>Për të dëshmuar kompetencën e sipërmarrjes, nxënësi:</i> - mendon në mënyrë strategjike dhe zgjidh problemin, përdor imagjinatën e tij gjatë proceseve krijuese dhe novatore; - menaxhon projektet, planifikon, organizon, drejton dhe delegon; - identifikon pikat e forta dhe kufizimet, punon në mënyrë të pavarur si dhe bashkëpunon me të tjerët; - planifikon dhe menaxhon me sukses një projekt me objektiva të caktuara; - zbaton udhëzimet dhe rregullat e shkruara në udhëzues, katalog, apo skicë për përdorimin e drejtë të mjeteve laboratorike, etj; - paraqet kompetencat e nevojshme për të përballuar situata të ndryshme jetësore apo për zhvillimin e karrierës në një fushë të caktuar;
8	Kompetenca për vetëdijen dhe shprehjen kulturore
	<i>Për të dëshmuar kompetencën për vetëdijen dhe shprehjen kulturore, nxënësi:</i>

- njeh, respekton dhe çmon kulturën e tij si dhe vlerat, besimet dhe kulturat e të tjerëve;
- shpreh dhe interpreton idetë, përvojat, emocionet në arte të ndryshme dhe forma të tjera kulturore, shijon dhe vlerëson veprat e artit;
- shpreh veten në media të ndryshme, duke përdorur dhe përmirësuar kapacitetin personal;
- identifikon dhe realizon mundësitë për të shprehur vlera personale, sociale ose tregtare nëpërmjet arteve dhe formave të tjera kulturore;
- angazhohet në proceset krijuese individualisht dhe kolektivisht.

4.2 Temat ndërkurrikulare dhe lidhja me lëndën e gjuhës angleze

Temat ndërkurrikulare janë tema madhore, me të cilat përballet shoqëria tani dhe në të ardhmen. Ato integrojnë fushat e të nxënit, të cilat ndihmojnë nxënësin të interpretojë botën dhe të lidhë dijet e marra në shkollë me jetën dhe interesat e tij.

Integrimi i temave ndërkurrikulare me gjuhën angleze në arsimin e mesëm të lartë u mundëson nxënësve të aplikojnë njohuritë e tyre gjuhësore në situata të ndryshme nga jeta reale. Kjo i ndihmon nxënësit të zhvillojnë aftësitë e të menduarit në mënyrë krijuese dhe kritike duke i inkurajuar ata të eksplorojnë më tej botën që i rrethon. Përdorimi i gjuhës angleze si një mjet komunikimi dhe shprehjeje, zhvillon tek nxënësit aftësi të rëndësishme të cilat ndihmojnë në përshtatjen me tregun e punës dhe jetën e përditshme. Kjo qasje gjithashtu rrit motivimin dhe angazhimin e nxënësve si qytetarë aktivë në shoqëri.

- *Identiteti kombëtar dhe njohja e kulturave.* Gjuha angleze i ndihmon nxënësit të kuptojnë më mirë historinë dhe kulturën e vendeve të ndryshme, duke krijuar një lidhje me identitetin e tyre kombëtar. Në orën e mësimi të gjuhës angleze, nxënësit nëpërmjet projekteve të ndryshme diskutojnë mbi tradita, zakone dhe vlera nga kultura e vendit të tyre, vendeve dhe popujve të tjerë, duke nxitur mirëkuptimin dhe respektin për diversitetin kulturor.

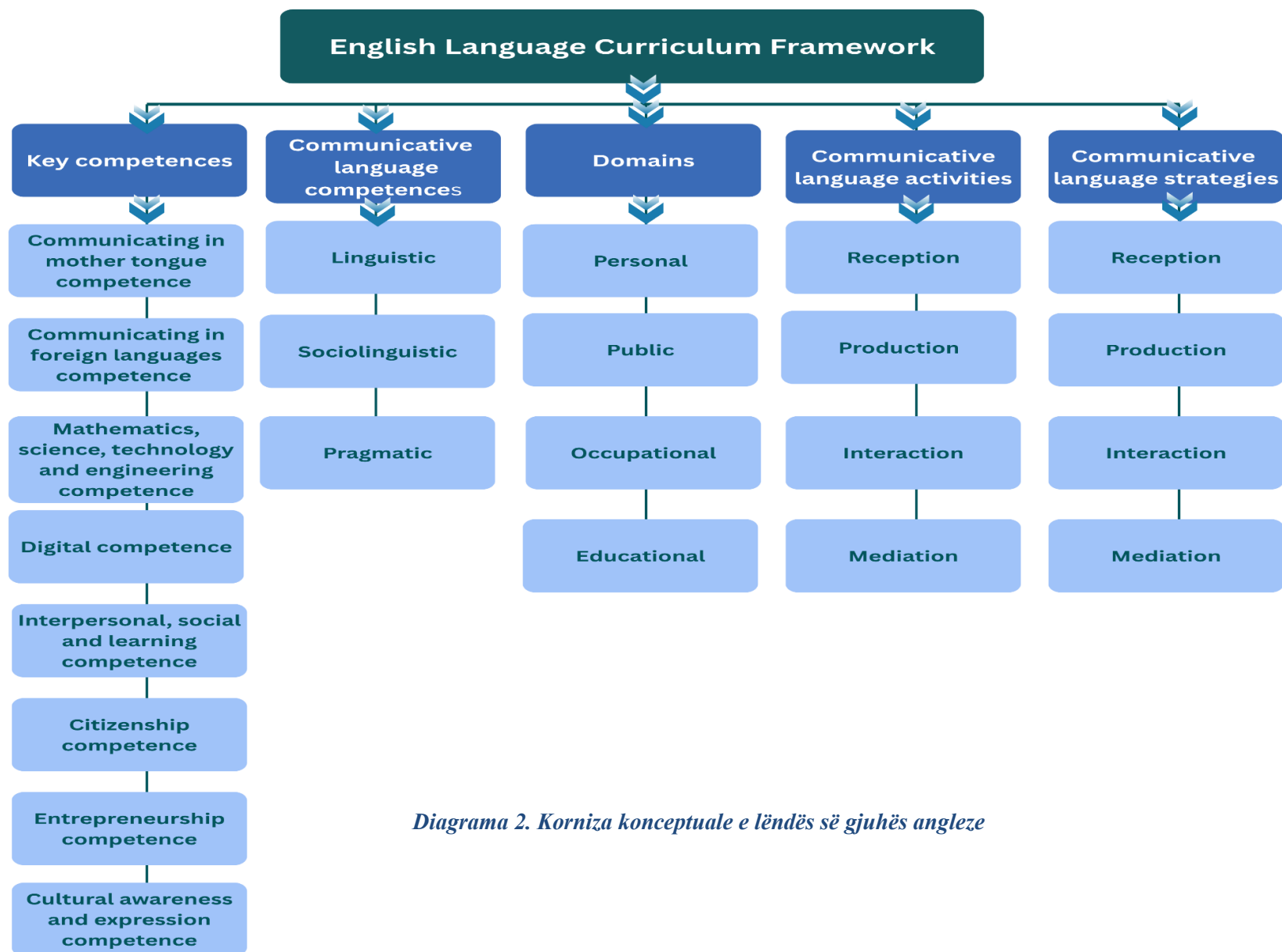

- *Qytetaria aktive dhe sipërmarrja.* Në orën e gjuhës angleze, nxënësit mund të diskutojnë dhe të shkruajnë ese mbi rëndësinë e të qenit qytetar aktiv në shoqëri, të flasin për jetën e sipërmarrësve të suksesshëm, etj. Gjithashtu, nxënësit mund të organizojnë lojë me role si krijimi i një tregu të vogël në klasë, organizimi i një aktiviteti vullnetar në komunitet, ose të punojnë me projekte për hartimin e një plani biznesi, organizimin e një fushate ndërgjegjësimi për problemet që shqetësojnë komunitetin, etj.
- *Shëndeti mendor, fizik dhe siguria.* Gjuha angleze jo vetëm që ndihmon në promovimin e shëndetit mendor, fizik dhe sigurisë përmes informimit dhe komunikimit efektiv, por ajo shërben edhe si një mjet për të rritur vetëdijen dhe për t'u angazhuar në diskutime të rëndësishme për shëndetin. Nxënësit mësojnë të lexojnë dhe interpretojnë materiale informative, si artikuj dhe broshura, që lidhen me shëndetin dhe mirëqenien. Gjatë diskutimeve mbi tema si stresi, ushqimi i shëndetshëm dhe praktikat e sigurisë, nxënësit zhvillojnë aftësi për të shprehur mendimet dhe ndjenjat e tyre.
- *Zhvillimi i qëndrueshëm dhe qëndrueshmëria mjedisore.* Gjuha angleze nëpërmjet teksteve informuese promovon zhvillimin e qëndrueshëm dhe qëndrueshmërinë mjedisore. Nxënësit mësojnë të lexojnë dhe interpretojnë materiale mbi temat si energjia e rinovueshme, mbetjet dhe ndryshimet klimatike, etj.
- *Teknologjia, shoqëria dhe media.* Gjuha angleze ndihmon nxënësit të përpunojnë dhe interpretojnë informacionin digjital si dhe të kuptojnë sa më mirë marrëdhënien mes teknologjisë, shoqërisë dhe medias. Duke lexuar dhe analizuar artikuj, postime në rrjetet sociale dhe burime të tjera, nxënësit zhvillojnë aftësi për të identifikuar dhe diskutuar ndikimin që ka media në shoqëri.

Veprimtaritë praktike të zhvillimit të temave ndërkurrikulare mund të përshkruhen në udhëzuesit kurrikularë lëndorë.

4.3 Kompetencat e lëndës së gjuhës angleze dhe rezultatet e të nxënit

Kompetenca e komunikimit në gjuhë të huaj është një sintezë e njohurive të parimeve bazë gramatikore, të përdorimit të funksioneve gjuhësore në situata të ndryshme komunikimi dhe lidhjes së tyre me parimet e ligjëritimit.

Diagrama 2. Korniza konceptuale e lëndës së gjuhës angleze

Bazuar në kurrikulën e arsimit të mesëm të lartë, lënda e gjuhës angleze synon të përmbushë 3 kompetenca, të cilat lidhen me kompetencat kyçe që një nxënës duhet të zotërojë gjatë jetës së tij dhe arrihen nëpërmjet veprimtarive gjuhësore që kryen nxënësi për përmbushjen e detyrave të caktuara. Këto kompetenca zbërthehen në rezultate të nxëni për secilën klasë.

Tabela 3: Kompetencat e lëndës së gjuhës angleze për nivelin gjuhësor B1 dhe rezultatet e të nxënësit

Competences	Description		Learning outcomes
Linguistic competence	Linguistic competence includes lexical, phonological, syntactical knowledge and skills and other dimensions of language as system. independently of the sociolinguistic value of its variations and the pragmatic functions of its realisations. At the B1 level of English language proficiency, students demonstrate a solid foundation in the language that allows them to interact in a variety of everyday situations. Their use of	General linguistic range	The student: - has enough language to get by, with sufficient vocabulary to express themselves with some hesitation and circumlocutions on topics such as family, hobbies and interests, work, travel and current events, but lexical limitations cause repetition and even difficulty with formulation at times.
		Vocabulary range	- has a good range of vocabulary related to familiar topics and everyday situations. - has sufficient vocabulary to express themselves with some circumlocutions on most topics pertinent to their everyday life such as family, hobbies and interests, work, travel and current events.

	grammar and vocabulary is functional, enabling them to communicate effectively, although errors may still occur. At level B1 students are able to handle basic communication needs with some independence, although they may face challenges with more complex language structures.	Grammatical accuracy	- uses reasonably accurately a repertoire of frequently used “routines” and patterns associated with more predictable situations.
		Vocabulary control	- shows good control of elementary vocabulary but major errors still occur when expressing more complex thoughts or handling unfamiliar topics and situations. - uses a wide range of simple vocabulary appropriately when discussing familiar topics.
		Phonological control	a) Overall phonological control: Pronunciation is generally intelligible; intonation and stress at both utterance and word levels do not prevent understanding of the message. Accent is usually influenced by the other language(s) they speak. b) Sound articulation: Is generally intelligible throughout, despite regular mispronunciation of individual sounds and words they are less familiar with. c) Prosodic features: Can convey their message in an intelligible way in spite of a strong influence on stress, intonation and/or rhythm from the other language(s) they speak.

		Orthographic control	- produces continuous writing which is generally intelligible throughout. - Spelling, punctuation and layout are accurate enough to be followed most of the time.
Sociolinguistic competence	Sociolinguistic competences refer to the sociocultural conditions of language use. The sociolinguistic component strictly affects all language communication between representatives of different cultures, even though students may often be unaware of its influence. At the B1 level, students navigate effectively in social interactions and cultural contexts. They are able to understand and use language in ways that are appropriate to different situations, recognizing social norms	Sociolinguistic appropriateness	The student: - performs and responds to a wide range of language functions, using their most common exponents in a neutral register. - is aware of the salient politeness conventions and acts appropriately. - is aware of, and looks out for signs of, the most significant differences between the customs, usages, attitudes, values and beliefs prevalent in the community concerned and those of their own community.

	and conventions. While they may still face challenges in formal contexts, B1 learners have the skills to participate in discussions and social interactions with a reasonable degree of confidence and adaptability.		
Pragmatic competence	Pragmatic competence is concerned with the functional use of linguistic resources (production of language functions, speech acts), drawing on scenarios or scripts of interactional exchanges. It also concerns the mastery of discourse, cohesion and coherence, the identification of text types and forms, irony, and parody. At the B1 level the students produce language that is appropriate for different situations, such as making requests, giving advice or expressing	Flexibility	The student: - adapts their expression to deal with less routine, even difficult, situations. - exploits a wide range of simple language flexibly to express much of what they want.
		Turntaking	- initiates, maintains and closes simple face-to-face conversation on topics that are familiar or of personal interest.
		Thematic development	- shows awareness of the conventional structure of the text type concerned when communicating their ideas. - reasonably fluently relates a straightforward narrative or description as a sequence of points.

	preferences. Students manage simple conversations by taking turns and responding appropriately to comments or questions. Although they may occasionally struggle with more complex implications, B1 students communicate their ideas clearly and respond to others in a way that facilitates understanding	Coherence and cohesion	- links a series of shorter, discrete simple elements into as connected, linear sequence of points. - forms longer sentences and link them together using a limited number of cohesive devices, e.g. in a story. - makes simple, logical paragraph breaks in a longer text.
		Propositional precision	- conveys simple, straightforward information of immediate relevance, getting across the point they feel is most important' - expresses the main point they want to make comprehensibly.
		Fluency	- keeps going comprehensibly, even though pausing for grammatical and lexical planning and repair is very evident, especially in longer stretches of free production.

5 PËRMBAJTJA MËSIMORE DHE REZULTATET E TË NXËNIT

5.1 Koha mësimore për klasën e dhjetë

Lënda e gjuhës angleze në klasën e dhjetë zhvillohet për 36 javë mësimore me nga 3 orë secila (45 min), pra gjithsej 108 orë. Programi i gjuhës angleze specifikon peshën (orët e sugjeruara) për secilin komponent mësimor. Shuma e orëve sugjeruese për secilin komponent është e barabartë me sasinë e orëve vjetore të përcaktuara në planin mësimor të arsimit të mesëm të lartë. Shpërndarja e orëve ka për qëllim që përdoruesit e programit të orientohen për peshën që zë secili komponent në raport me orët totale vjetore.

Tabela 4: Orë të sugjeruara

	Formimi kulturor dhe ndërkulturor	Formimi gjuhësor		Projekti dhe puna me Portofolin Evropian të Gjuhëve (PEGJ)	Totali i orëve
		Gramatika	Funksionet gjuhësore		
Klasa e X	54 orë	21 orë	22 orë	11 orë	108 orë

Në orët e formimit kulturor përfshihen pjesët e reja të leximit dhe të dëgjimit të cilat përfshijnë njohuritë që merr nxënësi mbi botën e punës, shkollës, jetës personale, natyrës, udhëtimet, kulturat dhe traditat e vendeve të ndryshme etj. Nëse mësuesi vë re se disa njohuri nuk mund të përvetësohen nga nxënësi brenda një ore mësimore, ai planifikon orë rimarrje për ato njohuri.

Orët e formimit gjuhësor mbi gramatikën përfshijnë njohuritë gramatikore dhe punën me fjalorin që realizohet gjatë vitit. Këtu mund të përfshihen edhe orët e përsëritjes, përforcimit të njohurive nëse mësuesi e shikon të nevojshme dhe të testeve. Gjithashtu njohuritë gramatikore nuk mund të merren jashtë kontekstit dhe duke pasur parasysh që përqasja në kurrikulën bërthamë është të mësuarit nëpërmjet situatave të të nxënësit, këto njohuri mund të ndërthuren edhe gjatë orëve kur fokusi është të folurit ose të shkruarit.

Funksionet gjuhësore ju referohen akteve të komunikimit që nxënësi realizon gjatë procesit të marrjes së gjuhës së huaj dhe mund të realizohen në përputhje me njohuritë dhe shkathtësitë e tjera.

Planifikimi i orëve të punës me Portofolin Evropian të Gjuhëve (PEGJ) në lëndën e gjuhës angleze ndihmon nxënësin të identifikojnë dhe vlerësojnë arritjet e tij gjuhësore në mënyrë sistematike nëpërmjet një strukture të qartë për zhvillimin e aftësive dhe përmirësimin e kompetencave, dhe e inkurajuar atë të jetë i pavarur në përvetësimin e gjuhës. Mësuesi planifikon veprimtari me PEGJ për ditën Evropiane të gjuhëve të huaja si dhe gjatë orëve të projektit.

5.2 Përmbajtja e klasës së dhjetë

Përqasja e adoptuar nga Kuadri i Përbashkët Evropian i Referencave për Gjuhët (KPER) është e orientuar drejt veprimit ku nxënësi konsiderohet si “aktor shoqëror” d.m.th. pjesëtar i shoqërisë i cili ka detyra për të përmbushur (të cilat nuk janë vetëm gjuhësore) në rrethana dhe në një mjedis të caktuar dhe brenda një fushe të caktuar veprimi.

Përdorimi i gjuhës angleze, duke përfshirë edhe të nxënit e saj, përfshin veprimtari që kryen nxënësi, i cili si individ dhe si pjesëtar i shoqërisë zhvillon kompetencat kyçe dhe në veçanti kompetencën e komunikimit gjuhësor. Gjatë këtij procesi, nxënësi përdor kompetencat kyçe në situata dhe kushte të ndryshme, përfshihet në veprimtari gjuhësore të shumëllojshme duke mobilizuar strategjitë më të përshtatshme për përmbushjen e detyrave që duhet të realizojë. Monitorimi i këtyre veprimeve nga vetë nxënësi çon në përf forcimin ose përmirësimin e kompetencave kyçe. Kjo për qasje ilustron në figurën e mëposhtme.

Diagrama 3: Të mësuarit dhe përdorimi i gjuhës angleze

Njohuri dhe koncepte

Njohuritë dhe konceptet kryesore që trajtohen në lëndën e gjuhës angleze mund të jenë shumë të ndryshme, por për qëllime praktike në lidhje me të nxënit dhe mësimdhënien e gjuhëve, ato mund të klasifikohen gjerësisht në katër fusha kryesore: (a) fusha personale, (b) fusha publike, (c) fusha arsimore -edukative dhe (d) fusha profesionale të cilat ndahen në nën tema.

Tabela e mëposhtme jep një përmbledhje të temave kryesore dhe nën temave, të cilat nuk janë shteruese dhe mund të trajtohen në klasën e dhjetë.

Tabela 5: Fushat tematike, njohuritë kryesore gramatikore dhe funksionet gjuhësore

Njohuri dhe koncepte – Klasa 10	
Formimi kulturor dhe ndërkulturor	
Topics	Subtopics
Personal and social life	Relationships with family, with friends and people I know, free-time activities and hobbies (music, cinema and TV, sports, birthdays, celebrations, etc), my best memories, my plans and ambitions, community life, charity/voluntary work, healthy/unhealthy living, rules in the family, my routine, my future, everyday life, clothes, lifestyle, services, rural and urban life, tourist activities, travel destinations & reason for travelling, etc.
Education	School life, future education plans, my studies, applying for universities, letters of motivation, learning technologies and tools, artificial intelligence, etc.
Employment/ occupations	Jobs and careers, the workplace, successful entrepreneurs, start ups, job fairs, Part-time & voluntary work, Future employment plans, job applications, community involvement, etc.
The world around us	Culture, customs, faiths and celebrations, people and places (e.g. continents, countries and nationalities, compass points), the natural world, the environment, the climate and the weather, communications and technology, the digital world, the international world, nationalities and languages, etc.
Global issues	The environment, equality, the media, poverty, unemployment, global warming, sustainability, green transition, etc.

Formimi gjuhësor	
Gramatika	
Adjectives and adverbs	Comparative and superlative of irregular adjectives, comparative adverbs with “more”, the use of “than, like, alike, slightly, too, enough, etc”, etc.
Articles and quantifiers, conjunctions	Countable and uncountable quantifiers (several, few, many), conjunctions (either ... or, neither ...nor,) etc.
Verbs, conditionals, passive voices, reported speech	Present tenses, future tenses, past tenses, modal verbs, verbs followed by infinitive or gerund, passive voice, reported speech, zero conditionals, first conditionals (unless, if only), second conditionals, third conditionals. question tags, phrasal verbs etc.
Nouns and pronouns	Countable and uncountable nouns, articles, reflexive pronouns, indefinite compound pronouns, etc.
Funksionet gjuhësore	
Language functions	Asking for and giving advice, making and giving suggestions, obliging or prohibiting someone to do something, making deductions and speculations, etc.

5.3 Veprimtari gjuhësore

Për të përmbushur rezultatet e të nxënës dhe për të forcuar kompetencat e lëndës së gjuhës angleze dhe aftësitë e të dëgjuarit, të folurit, të lexuarit dhe të shkruarit, nxënësi kryen veprimtaritë gjuhësore të mëposhtme:

- a) **Reception activities – Veprimtari marrëse** (të lexuarit, të dëgjuarit)
- b) **Production activities – Veprimtari prodhuese** (të folurit, të shkruarit)
- c) **Interaction activities- Veprimtari ndërvepruese** (të folurit, të shkruarit)
- d) **Mediation activities – Veprimtari ndërmjetësimi** (ndërmjetësimi gjuhësor dhe kulturor)

Lidhja midis aftësive, shkathtësive, veprimtarive gjuhësore dhe kompetencave mund të shihet si një lidhje burimore ku nxënësi gjen tek kompetencat mjetet për të realizuar veprimtaritë, por këto të fundit modifikohen dhe shtohen gjatë procesit të komunikimit.

Përdorimi i gjuhës veçanërisht në ndërveprim me të tjerët lejon përvetësimin e gjuhës, e cila në vetvete përfshin zhvillimin e kompetencave. Të mësuarit e pa kontekstualizuar të kompetencave (si p.sh mësimi i rregullave gramatikore) e ndihmon nxënësin, por nuk është i mjaftueshëm për të përdorur gjuhën si një mjet komunikimi. Përshkrimi i detajuar i veprimtarive të mëposhtme ndihmon mësuesin për të përcaktuar rezultatet e të nxënës për orën mësimore.

a) **Reception activities – Veprimtari marrëse**

Marrja e informacionit përfshin të kuptuarin dhe përpunimin e të dhënave në situata të ndryshme kur nxënësi e dëgjon, e lexon ose e shikon një informacion të caktuar. Si kur dëgjon ashtu edhe kur lexon nxënësi punon për të kuptuar informacionin duke kaluar nga aspektet më të thjeshta drejt përpunimit të informacioneve më komplekse sipas nivelit të kompetencës që synohet.

Tabela 6: Veprimtari që zhvillon nxënësi për marrjen e informacionit të shpjeguara në formën e rezultateve të të nxënit

RECEPTION ACTIVITIES – B1 LEVEL	
<i>Oral comprehension</i>	
<i>Overall oral comprehension</i>	
The student understands the main points made in clear standard language or a familiar variety on familiar matters regularly encountered at work, school, leisure, etc., including short narratives.	
The student:	
<i>Understanding conversation between other people</i>	
- generally, follow the main points of extended discussion around them, provided it is clearly articulated in standard language or a familiar variety.	
<i>Understanding as a member of a live audience</i>	
- follows in outline straightforward short talks on familiar topics, provided these are delivered in clearly articulated standard language or a familiar variety. - follows a straightforward conference presentation or demonstration with visual support (e.g. slides, handouts) on a topic or product within their field, understanding explanations given. - understands the main points of what is said in a straightforward monologue (e.g. a guided tour), provided the delivery is clear and relatively slow.	

Understanding announcements and instructions

- understands simple technical information, such as operating instructions for everyday equipment.
- follows detailed directions.
- understands public announcements at airports, stations and on planes, buses and trains, provided these are clearly articulated with minimum interference from [auditory/visual] background noise.

Understanding audio (or signed) media and recordings

- understands the main points of news bulletins and simpler recorded material about familiar subjects delivered relatively slowly and clearly.
- understands the main points and important details in stories and other narratives (e.g. a description of a holiday), provided the delivery is slow and clear.

Audio-visual comprehension

Watching TV, film and video

The student:

- follows many films in which visuals and action carry much of the storyline, and which are delivered clearly in straightforward language.
- catches the main points in TV programmes on familiar topics when the delivery is relatively slow and clear.

Reading Comprehension

Overall reading comprehension

The student reads straightforward factual texts on subjects related to their field of interest with a satisfactory level of comprehension.

The student:

Reading correspondence

- understands the description of events, feelings and wishes in personal letters well enough to correspond regularly with a pen friend.
- understands straightforward personal letters, e-mails or postings giving a relatively detailed account of events and experiences.
- understands standard formal correspondence and online postings in their area of professional interest.

Reading for orientation

- finds and understand relevant information in everyday material, such as letters, brochures and short official documents.
- picks out important information about preparation and usage on the labels on foodstuff and medicine.
- assesses whether an article, report or review is on the required topic.
- understands the important information in simple, clearly drafted adverts in newspapers or magazines, provided there are not too many abbreviations.

Reading for information and argument

- recognises significant points in straightforward news articles on familiar subjects.
- understands most factual information that they are likely to come across on familiar subjects of interest, provided they have sufficient time for rereading.
- understands the main points in descriptive notes such as those on museum exhibits and explanatory boards in exhibitions.

Reading instructions

- understands clearly expressed, straightforward instructions for a piece of equipment.

- follows simple instructions given on packaging (e.g. cooking instructions).
- understands most short safety instructions, (e.g. on public transport or in manuals for the use of electrical equipment).

Reading as a leisure activity

- understands descriptions of places, events, explicitly expressed feelings and perspectives in narratives, guides and magazine articles that employ high frequency everyday language.
- understands a travel diary mainly describing the events of a journey and the experiences and discoveries of the writer.
- follows the plot of stories, simple novels and comics with a clear linear storyline and high frequency everyday language, given regular use of a dictionary.

b) Production activities – Veprimtari prodhuese

Prodhimi i informacionit përfshin detyrat që realizon nxënësi me gojë dhe me shkrim.

Të gjitha detyrat që realizon nxënësi si me shkrim apo me gojë duhet të jenë pjesë e një situate komunikimi nga jeta reale që justifikon përdorimin e gjuhës angleze.

Tabela 7: Veprimtari që zhvillon nxënësi kur prodhon informacion të shpjeguara në formën e rezultateve të të nxënit

PRODUCTION ACTIVITIES	
<i>Oral production</i>	
<i>Overall oral production</i>	
The student:	
-	reasonably fluently sustains a straightforward description of one of a variety of subjects within their field of interest, presenting it as a linear sequence of points.
The student:	
<i>Sustained monologue: describing experience</i>	
-	gives straightforward descriptions on a variety of familiar subjects within their field of interest.
-	reasonably fluently relates a straightforward narrative or description as a sequence of points.
-	gives detailed accounts of experiences, describing feelings and reactions.
-	relates details of unpredictable occurrences, e.g. an accident.
-	relates the plot of a book or film and describe their reactions.
-	describes dreams, hopes and ambitions, events, real or imagined.
-	narrates a story.
<i>Sustained monologue: giving information</i>	

- reports straightforward factual information on a familiar topic, for example to indicate the nature of a problem or to give detailed directions, provided they can prepare beforehand.

Sustained monologue: putting a case (e.g. in a debate)

- expresses opinions on subjects relating to everyday life, using simple expressions.
- briefly gives reasons and explanations for opinions, plans and actions.
- explains whether or not they approve of what someone has done and give reasons to justify this opinion.

Public announcements

- delivers short, rehearsed announcements on a topic pertinent to everyday occurrences in their field which, despite possible problems with stress and intonation are nevertheless clearly intelligible.

Addressing audiences

- gives a prepared straightforward presentation on a familiar topic within their field which is clear enough to be followed without difficulty most of the time, and in which the main points are explained with reasonable precision.
- takes follow-up questions, but may have to ask for repetition if the delivery is rapid.

Written production

Overall written production

The student produces straightforward connected texts on a range of familiar subjects within their field of interest, by linking a series of shorter discrete elements into a linear sequence.

The student:

Creative writing

- gives straightforward, detailed descriptions on a range of familiar subjects within their field of interest.
- gives accounts of experiences, describing feelings and reactions in simple, connected text.
- gives a description of an event, a recent trip – real or imagined.
- narrates a story.

Reports and essays

- produces very brief reports in a standard conventionalised format, which pass on routine factual information and state reasons for actions.
- presents a topic in a short report or poster, using photographs and short blocks of text.

c) Interaction activities- Veprimtari ndërvepruese

Nxënësi e mëson dhe e përdor më mirë gjuhën angleze kur ai vendoset në situata ndërveprimi me gojë ose me shkrim dhe shkëmben ide me një ose më shumë bashkëbisedues.

Që të jetë efektiv, ndërveprimi duhet t'i afrohet sa më shumë situatave autentike dhe të ngjashme me jetën reale, ku shkëmbimi i informacionit tashmë është një nevojë për secilin nga ne. Ndërveprimi me shkrim po merr gjithnjë e më shumë rëndësi në jetën e përditshme si pasojë e zhvillimit të rrjeteve sociale dhe mjeteve të lëvizshme të komunikimit: e-mail, mesazhe SMS, postime në Twitter, forume diskutimesh, shkrime bashkëpunuese të teksteve online, etj.

Tabela 8: Veprimtari që zhvillon nxënësi kur ndërvepron me të tjerët, të shpjeguara në formën e rezultateve të të nxënit

INTERACTION ACTIVITIES	
<i>Oral interaction</i>	
<i>Overall oral interaction</i>	
The student exploits a wide range of simple language to deal with most situations likely to arise while travelling. The student enters unprepared into conversation on familiar topics, and expresses personal opinions and exchange information on topics that are familiar, of personal interest or pertinent to everyday life (e.g. family, hobbies, work, travel and current events).	
The student: <i>Understanding an interlocutor</i> - follows clearly articulated speech/sign directed at them in everyday conversation, though will sometimes have to ask for repetition of particular words/signs and phrases; <i>Conversation</i> - enters unprepared into conversations on familiar topics; - follows clearly articulated language directed at them in everyday conversation, though will sometimes have to ask for repetition of particular words/signs; - express and respond to feelings such as surprise, happiness, sadness, interest and indifference. <i>Informal discussion (with friends)</i>	

- generally, follows the main points in an informal discussion with friends provided they articulate clearly in standard language or a familiar variety;
- gives or seek personal views and opinions in discussing topics of interest;
- expresses beliefs, opinions and agreement and disagreement politely;

Formal discussion (meetings)

- takes part in routine formal discussion of familiar subjects which is clearly articulated in the standard form of the language;
- follows argumentation and discussion on a familiar or predictable topic, provided the points are made in relatively simple language;

Goal-oriented co-operation (cooking together, discussing a document, organising an event, etc.)

- generally, follows what is said and, when necessary, repeats back part of what someone has said to confirm mutual understanding;
- makes their opinions and reactions understood as regards possible solutions or the question of what to do next, giving brief reasons and explanations;
- invites others to give their views on how to proceed;

Obtaining goods and services

- deals with most transactions likely to arise while travelling, arranging travel or accommodation;
- asks in a shop for an explanation of the difference between two or more products serving the same purpose, in order to make a decision, posing follow-up questions as necessary;
- copes with less routine situations in shops, post offices, banks, e.g. returning an unsatisfactory purchase, making a complaint;

Information exchange

- finds out and passes on straightforward factual information.
- asks for and follows detailed directions, offering advice on simple matters within their field of experience.

Interviewing and being interviewed

- takes some initiative in an interview/consultation (e.g. to bring up a new subject) but is very dependent on the interviewer in the interaction.
- describes symptoms in a simple way and asks for advice when using health services, and understands the answer, provided this is given clearly in everyday language.
- uses a prepared questionnaire to carry out a structured interview, with some spontaneous follow-up questions.

Using telecommunications

- uses telecommunications to have relatively simple but extended conversations with people they know personally and for routine messages.

Written interaction

Overall written interaction

The student composes personal letters and notes asking for or conveying simple information of immediate relevance, getting across the point they feel to be important.

The student:

Correspondence

- composes personal letters and e-mails of a factual nature or describing experiences, feelings and events in some detail.
- composes a basic letter of application with limited supporting details.

Notes, messages and forms

- formulates notes conveying simple information of immediate relevance to friends, service people, teachers and others;

- takes messages over the phone containing several points, provided the caller dictates these clearly and sympathetically.

Online interaction

Online conversation and discussion

The student:

- posts a comprehensible contribution in an online discussion on a familiar topic of interest, provided they can prepare the text beforehand and use online tools to fill gaps in language and check accuracy.
- makes personal online postings about experiences, feelings and events and respond individually to the comments of others in some detail, though lexical limitations sometimes cause repetition and inappropriate formulation.

Goal-oriented online transactions and collaboration

- engages in online collaborative or transactional exchanges that require simple clarification or explanation of relevant details, such as registering for a course, tour or event, or applying for membership.
- interacts online with a partner or small group working on a project, provided there are visual aids such as images, statistics and graphs to clarify more complex concepts.
- responds to instructions and ask questions or request clarifications in order to accomplish a shared task online.

d) Mediation activities – Veprimtari ndërmjetësimi

Ndërmjetësimi gjuhësor sipas Kuadrit të Përbashkët Evropian për Gjuhët dhe Volumit Shoqërues, ka të bëjë me mënyrën se si nxënësi ja shpjegon një material të cilin ai ka lexuar ose dëgjuar dikujt që nuk mund ta kuptojë atë material. Ndërmjetësimi gjuhësor përfshin një sërë veprimtarish që variojnë nga parafrazimi e deri te përkthimi. Ndërmjetësimi e vendos nxënësin në një situatë ku ai vlerëson të gjitha njohuritë dhe aftësitë e tij.

Tabela 9: Veprimtari që zhvillon nxënësi gjatë ndërmjetësimit gjuhësor, të shpjeguara në formën e rezultateve të të nxënësit

MEDIATION ACTIVITIES
In mediation, the learner acts as a social agent who creates bridges and helps to construct or convey meaning, sometimes within the same language, sometimes across modalities (e.g. from spoken to signed or vice versa, in cross-modal communication) and sometimes from one language to another (cross-linguistic mediation). The focus is on the role of language in processes like creating the space and conditions for communicating and/or learning, collaborating to construct new meaning, encouraging others to construct or understand new meaning, and passing on new information in an appropriate form. The context can be social, pedagogic, cultural, linguistic or professional.
<i>Overall mediation</i>
The student introduces people from different backgrounds, showing awareness that some questions may be perceived differently, and invites other people to contribute their expertise and experience as well as their views. The student conveys information given in clear, well-structured informational texts on subjects that are familiar or of personal or current interest, although lexical limitations cause difficulty with formulation at times.
MEDIATING A TEXT
The student: <i>Relaying specific information in speech or sign</i>   - relays (in Language B) the content of public announcements and messages delivered clearly at normal speed (in Language A).   - relays (in Language B) the contents of detailed instructions or directions, provided these are clearly articulated (in Language A).

- relays (in Language B) specific information given in straightforward informational texts (e.g. leaflets, brochure entries, notices and letters or e-mails) (in Language A).

Relaying specific information in writing

- relays in writing (in Language B) specific information points contained in texts delivered (in Language A) on familiar subjects (e.g. calls, announcements and instructions).
- relays in writing (in Language B) specific, relevant information contained in straightforward informational texts (in Language A) on familiar subjects.
- relays in writing (in Language B) specific information given in a straightforward recorded message (left in Language A), provided the topics concerned are familiar and the delivery is slow and clear.

Explaining data in speech or sign

- interprets and describes (in Language B) overall trends shown in simple diagrams (e.g. graphs, bar charts) (with text in Language A), even though lexical limitations cause difficulty with formulation at times.

Explaining data in writing

- describes in simple sentences (in Language B) the main facts shown in visuals on familiar topics (e.g. a weather map, a basic flow chart) (with text in Language A).

Processing text in speech or sign

- summarises (in Language B) the main points made in clear, well-structured texts (in Language A) on subjects that are familiar or of personal interest, although lexical limitations cause difficulty with formulation at times.
- summarises simply (in Language B) the main information content of straightforward texts (in Language A) on familiar subjects (e.g. a short record of an interview, magazine article, travel brochure).

- summarises (in Language B) the main points made during a conversation (in Language A) on a subject of personal or current interest, provided people articulated clearly.
- summarises (in Language B) the main points made in long texts delivered orally (in Language A) on topics in their fields of interest, provided they can listen or view several times.
- summarises (in Language B) the main points or events in TV programmes and video clips (in Language A), provided they can view them several times.

Processing text in writing

- summarises in writing (in Language B) the main points made in straightforward, informational texts (in Language A) on subjects that are of personal or current interest, provided oral texts are clearly articulated.
- paraphrases short passages in a simple fashion, using the original text wording and ordering.

Translating a written text in speech or sign

- provides an approximate oral translation (into Language B) of clear, wellstructured informational texts (written in Language A) on subjects that are familiar or of personal interest, although lexical limitations cause difficulty with formulation at times.

Translating a written text in writing

- produces approximate translations (from Language A into Language B) of information contained in short, factual texts written in uncomplicated, standard language; despite errors, the translation remains comprehensible.

Note- taking (lectures, seminars, meeting, etc.)

- takes notes as a list of key points during a straightforward lecture, provided the topic is familiar, and the lecture is both formulated in simple language and articulated clearly.

- notes down routine instructions in a meeting on a familiar subject, provided these are formulated in simple language and they are given sufficient time to do so.

Expressing a personal response to creative texts (including literature)

- explains why certain parts or aspects of a work especially interested them.
- explains in some detail which character they most identified with and why.
- relates events in a story, film or play to similar events they have experienced or heard about.
- relates the emotions experienced by a character to emotions they have experienced.
- describes the emotions they experienced at a certain point in a story, e.g. the point(s) in a story when they became anxious for a character, and explains why.
- explains briefly the feelings and opinions that a work provoked in them.
- describes the personality of a character, character's feelings and explains the reasons for them.

Analysis and criticism of creative texts (including literature)

- points out the most important episodes and events in a clearly structured narrative in everyday language and explain the significance of events and the connections between them.
- describes the key themes and characters in short narratives involving familiar situations that contain only high frequency everyday language.

MEDIATING CONCEPTS

Collaborating in a group

The student:

Facilitating collaborative interaction with peers

- collaborates on a shared task, e.g. formulating and responding to suggestions, asking whether people agree, and proposing alternative approaches.
- collaborates in simple, shared tasks and work towards a common goal in a group by asking and answering straightforward questions.
- defines the task in basic terms in a discussion and ask others to contribute their expertise and experience.

Collaborating to construct meaning

- organises the work in a straightforward collaborative task by stating the aim and explaining in a simple manner the main issue that needs to be resolved.
- uses questions, comments and simple reformulations to maintain the focus of a discussion.

Leading group work

The student:

Managing interaction

- gives simple, clear instructions to organise an activity;

Encouraging conceptual talk

- asks why someone thinks something, or how they think something would work.

MEDIATING COMMUNICATION

The student:

Facilitating pluricultural space

- supports an intercultural exchange using a limited repertoire to introduce people from different cultural backgrounds and to ask and answer questions, showing awareness that some questions may be perceived differently in the cultures concerned.
- helps develop a shared communication culture, by exchanging information in a simple way about values and attitudes to language and culture.

Acting as an intermediary in informal situations (with friends)

- communicates (in Language B) the main sense of what is said (in Language A) on subjects of personal interest, while following important politeness conventions, provided the interlocutors articulate clearly and they can ask for clarification and pause to plan how to express things.

Facilitating communication in delicate situations and disagreements

- demonstrates their understanding of the key issues in a disagreement on a topic familiar to them and make simple requests for confirmation and/or clarification.

5.4 Strategji komunikimi

Për të kryer detyrat që i jepen nxënësi duhet të përfshihet në veprimtari të shumta gjuhësore dhe të përdorë strategji komunikimi. Strategjitë që përdor nxënësi gjatë komunikimit konsiderohen si nyje lidhëse midis burimeve të nxënësit (kompetencat) dhe se çfarë ai mund të bëjë me ato (veprimtaritë komunikuese). Shumica e situatave përfshijnë llojshmëri veprimtarish dhe përdorim të më shumë se një aftësie ose shkathtësie.

Strategjitë janë mjeti që nxënësi përdor për të mobilizuar dhe balancuar të gjitha burimet e tij, të aktivizojë të gjitha aftësitë e tij për të përmbushur plotësisht dhe me sukses detyrat që i jepen.

Tabela 10: Strategji që përdor nxënësi, të shpjeguara në formën e rezultateve të të nxënit

RECEPTION STRATEGIES	
Identifying cues and inferring (spoken, signed and written)	The student: - makes basic inferences or predictions about text content from headings, titles or headlines. - watches or listens to a short narrative and predicts what will happen next. - follows a line of argumentation or the sequence of events in a story, by focusing on common logical connectors (e.g. however, because) and temporal connectors (e.g. after that, beforehand). - deduces the probable meaning of unknown words/signs in a text by identifying their constituent parts (e.g. identifying roots, lexical elements, suffixes and prefixes).
PRODUCTION STRATEGIES	
Planning	- works out how to communicate the main point(s) they want to get across, exploiting any resources available and limiting the message to what they can recall or find the means to express.
Compensating	- uses a simple word/sign meaning something similar to the concept they want to convey and invite “correction”; “foreignises” word/signs in their first language and ask for confirmation.
Monitor and repair	- asks for confirmation that a form used is correct;

	- starts again using a different tactic when communication breaks down.
INTERACTION STRATEGIES	
Turntaking	- initiates, maintains and closes simple, face-to-face conversation on topics that are familiar or of personal interest.
Co-operating	- repeats back part of what someone has said to confirm mutual understanding and helps keep the development of ideas on course. - invites others into the discussion.
Asking for clarification	- asks someone to clarify or elaborate what they have just said.
MEDIATION STRATEGIES	
<i>Strategies to explain a new concept</i>	
Linking to previous knowledge	- shows how new information is related to what people are familiar with by asking simple questions.
Adapting language	- paraphrases short passages in a simple fashion, using the original order of the text.
Breaking down complicated information	- makes a set of instructions easier to understand by repeating them slowly, a few words/signs at a time, employing verbal and non-verbal emphasis to facilitate understanding.

<i>Strategies to simplify a text</i>	
Amplifying a dense text	- makes an aspect of an everyday topic clearer by providing simple examples.
Streamlining a text	- identifies and mark (e.g. underline, highlight) the essential information in a straightforward, informational text, in order to pass this information on to someone else.

5.5 Kompetenca shumë gjuhësore dhe shumë kulturore

Programi i lëndës së gjuhës angleze inkurajon të mësuarin e shumë gjuhëve dhe njohjen e shumë kulturave si faktorë që ndihmojnë nxënësin të zhvillojë kompetencën e komunikimit në gjuhë amtare dhe gjuhë të huaj. Kjo qasje thekson faktin se përvoja e nxënësit me gjuhët në kontekstet e tij kulturore zgjerohet, nga gjuha amtare në atë të shoqërisë në përgjithësi dhe më pas në gjuhët e popujve të tjerë (qoftë të mësuara në shkollë, apo nga përvoja të ndryshme në jetë). Nxënësi nuk i mban këto gjuhë dhe kultura të ndara, por përkundrazi ndërton një kompetencë komunikuese në të cilën kontribuojnë të gjitha njohuritë dhe përvojat gjuhësore dhe në të cilën gjuhët ndërlidhen dhe bashkëveprojnë. Në situata të ndryshme, nxënësi përdor pjesë të ndryshme të kësaj kompetence për të arritur komunikim efektiv me një bashkëbisedues të caktuar. Kjo qasje gjithashtu thekson rëndësinë që ka njohja e gjuhëve të tjera dhe kulturave të ndryshme duke ndihmuar nxënësin të kuptojë dhe të respektojë diversitetin gjuhësor dhe kulturor. Në këtë mënyrë, nxënësi zhvillon aftësi për të komunikuar në një shoqëri gjithnjë e më ndryshim dhe ndihmon që kjo shoqëri të jetë më tolerante dhe më e hapur. Integrimi i elementeve kulturore në mësimdhënie e inkurajon nxënësin të njihet me këndvështrime të ndryshme dhe gjithashtu të forcojë identitetin e tij kulturor, duke u bërë një qytetar më i angazhuar dhe i vetëdijshëm në shoqëri.

Nxënësi reflekton dhe dokumenton në Portofoli Evropian i Gjuhëve (ELP) përvoja të larmishme ndërkulturore të cilat e ndihmojnë në të nxënin e gjuhëve të huaja.

Tabela 11: Veprimtari që zhvillon nxënësi për të zhvilluar dhe forcuar kompetencën shumë gjuhësore dhe shumë kulturore, të shpjeguara në formën e rezultateve të të nxënit

PLURILINGUAL AND PLURICULTURAL COMPETENCE	
Building on pluricultural repertoire	The student: - generally acts according to conventions regarding posture, eye contact and distance from others; - generally responds appropriately to the most commonly used cultural cues; - explains features of their own culture to members of another culture or explain features of the other culture to members of their own culture; - explains in simple terms how their own values and behaviours influence their views of other people's values and behaviours; - discusses in simple terms the way in which things that may look "strange" to them in another sociocultural context may well be "normal" for the other people concerned; - discusses in simple terms the way their own culturally determined actions may be perceived differently by people from other cultures.
Plurilingual comprehension	- uses what they have understood in one language to understand the topic and main message of a text in another language (e.g. when reading short newspaper articles in different languages on the same theme); - uses parallel translations of texts (e.g. magazine articles, stories, passages from novels) to develop comprehension in different languages; - deduces the message of a text by exploiting what they have understood from texts on the same theme in different languages (e.g. news in brief, museum brochures, online reviews);

	- extractss information from documents in different languages in their field (e.g. to include in a presentation); - recognises similarities and contrasts between the way concepts are expressed in different languages, in order to distinguish between identical uses of the same word/sign and “false friends”; - uses their knowledge of contrasting grammatical structures and functional expressions of languages in their plurilingual repertoire in order to support comprehension.
Building on plurilingual repertoire	- exploits creatively their limited repertoire in different languages in their plurilingual repertoire for everyday contexts, in order to cope with an unexpected situation.

5.6 Qëndrime dhe vlera

Në lëndën e gjuhës angleze nxënësi demonstroi qëndrimet dhe vlerat të përmbledhura si më poshtë:

Nxënësi:

- demonstroi pavarësi dhe është i paanshëm në marrjen e vendimeve dhe kryerjen e veprimeve;
- demonstroi besim dhe vullnet në punën dhe përpjekjet e tij për arritjen e rezultateve;
- respektoi përpjekjet personale dhe ato në grup duke treguar gatishmëri për të bashkëpunuar;
- ndjek me vëmendje shokët kur flasin dhe respektoi radhën e të folurit;
- përzgjedh fjalorin e duhur (nuk fyen, përdor fjalët e mirësjelljes etj);
- tregon interes në materialet që lexon dhe vlerëson burime të ndryshme informacioni;
- respektoi bashkëfolësit pa dallime gjinie, besimi, ideje;
- demonstroi bashkëpunim dhe qëndrim etik gjatë punës në grup dhe në diskutime;

- mban qëndrimin e tij ndaj problemeve që dalin në klasë dhe në shkollë;
- merr pjesë në diskutime duke respektuar dhe pranuar mendimin ndryshe;
- vlerëson kontributin e të tjerëve gjatë kryerjes së një detyre dhe tregon empati gjatë komunikimit me shokët e klasës;
- njeh, respekton dhe pranon diversitetin gjuhësor dhe kulturor;
- është i ndërgjegjshëm për ndikimin e teknologjisë në gjuhë dhe komunikim;
- është i ndërgjegjshëm për kontributin e gjuhëve në zhvillimin e mendimit kritik.

5.7 Formimi kulturor dhe ndërkulturor

Mësimi i gjuhës angleze ka si objektiv kryesor sigurimin e komunikimit mes folësve të kulturave ku flitet kjo gjuhë. Pavarësisht këtij funksioni fillestar, i cili është i rëndësishëm, komunikimi ndërgjuhësor ka një dimension më të thellë: njohjen e kulturës dhe historisë që përmbajnë gjuhët e huaja që nxënësi mëson. Ky dimension i mësimi të gjuhës angleze, që lidhet me komunikimin dhe kulturën, hedh bazat në arsimin fillor dhe forcohet në arsimin e mesëm të lartë.

Në arsimin e mesëm të lartë, nxënësi vazhdon dhe përshpejton eksplorimin e tij gjithnjë e më të plotë të lidhjes kulturore që kanë gjuhët. Gjuha angleze i mundëson nxënësit të kuptojë një univers të ri, të përballet me një botë që është më shumë ose më pak e largët nga universi i tij i zakonshëm dhe të gjejë, në dallim dhe ndryshim nga kultura e tij, një pasurim që do ta formojë gjatë gjithë jetës së tij. Dimensioni kulturor, i domosdoshëm për dialogun shoqëror, shënon një hap të rëndësishëm për nxënësin pasi ai zgjeron horizontin e tij kulturor dhe shoqëror me një nivel më të lartë autonomie. Arsimi i mesëm i lartë u ofron nxënësve mundësi të ndryshme për pasurimin e përvojave për të komunikuar si veprimtari jashtë shkollore, festimi i ditës Evropiane të gjuhëve, konferenca, takime, partneritete, shkëmbime, internshipe të cilat janë faktorë të favorshëm për krijimin e marrëdhënieve të ndryshme njerëzore. Për më tepër, në këtë realitet të ri shtohet zhvillimi i rrjeteve digjitale.

5.8 Tiparet cilësore të gjuhës së folur

Tabela 12: Tiparet cilësore të gjuhës së folur të cilat përcaktojnë suksesin e nxënësit në realizimin e funksioneve komunikuese në klasën e dhjetë

QUALITATIVE FEATURES OF SPOKEN LANGUAGE –Grade 10	
Range	The student has enough language to get by, with sufficient vocabulary to express themselves with some hesitation and circumlocutions on topics such as family, hobbies and interests, work, travel and current events.
Accuracy	The student uses reasonably accurately a repertoire of frequently used “routines” and patterns associated with more predictable situations.
Fluency	The student can keep going comprehensibly, even though pausing for grammatical and lexical planning and repair is very evident, especially in longer stretches of free production.
Interaction	The student can initiate, maintain and close simple face-to-face conversation on topics that are familiar or of personal interest. The student can repeat part of what someone has said to confirm mutual understanding.
Coherence	The student can link a series of shorter, discrete simple elements into a connected, linear sequence of points.
Phonology	Pronunciation is generally intelligible; the student can approximate intonation and stress at both utterance and word levels. However, accent is usually influenced by the other language(s) they speak.

5.9 Shembuj të veprimtarive për përmbushjen e rezultateve të nxënit (RN)

Në këtë rubrikë paraqiten disa shembuj të veprimtarive që mund të përdoren nga mësuesi për përmbushjen e rezultateve të nxënit në veprimtari të ndryshme që kryen nxënësi.

Tabela 13. Shembuj të veprimtarive për përmbushjen e RN-ve të komunikimit online

EXAMPLES OF USE IN DIFFERENT DOMAINS FOR DESCRIPTORS OF ONLINE INTERACTION		
ONLINE INTERACTION		
Online conversation and discussion		
1. The student posts a comprehensible contribution in an online discussion on a familiar topic of interest, provided they can prepare the text beforehand and use online tools to fill gaps in language and check accuracy.		
Situation (and roles)	Personal	making contact online with remote friends and/or family to catch up in detail on personal news and plans
	Public	as a contributor to the reviews and issues area of a commercial software or gaming website
	Occupational	as a participant in a simple online focus group meeting
	Educational	in an online forum for students studying the same subjects
2. The student makes personal online postings about experiences, feelings and events and respond individually to the comments of others in some detail, though lexical limitations sometimes cause repetition and inappropriate formulation.		

Situation (and roles)	Personal	making contact online with remote friends and/or family to catch up in detail on personal news and plans
	Public	as a forum contributor to an events website connected to a public/ cultural festival
	Occupational	as a contributor to a professional development forum
	Educational	in an online forum for students studying the same subjects

Tabela 14. Shembuj të veprimtarive për përmbushjen e RN-ve të ndërmjetësimit gjuhësor

EXAMPLES OF USE IN DIFFERENT DOMAINS FOR DESCRIPTORS OF MEDIATION ACTIVITIES		
MEDIATION ACTIVITIES		
<i>Mediating a text</i>		
<i>Translating a written text in speech or sign</i>		
1. The student provides an approximate oral translation (into Language B) of clear, well-structured informational texts (written in Language A) on subjects that are familiar or of personal interest, although lexical limitations cause difficulty with formulation at times.		
	Personal	e-mails or letters with news from friends/ relatives
	Public	simple reports such as a witness statement to an accident
	Occupational	a CV and presentation letter from a job or internship applicant

Text (and discourse environment)	Educational	brochure(s) describing extracurricular activities available, including conditions
<i>Mediating concepts</i>		
<i>Facilitating collaborative interaction with peers</i>		
1. The student invites other people in a group to contribute their views.		
Situation (and roles)	Personal	during a short exchange with friends, family members, colleagues met in informal circumstances, for instance to ask for advice before choosing among possible solutions to a problem
	Public	at a community meeting dealing with a straightforward issue, with visual support
	Occupational	as a chair/member of a group during focus group meetings; during a relatively straightforward business transaction; during committee meetings
	Educational	during a simple collaborative task in a class at school/ university; in community-of-practice work with the support of other teachers
<i>Mediating communication</i>		
<i>Facilitating pluricultural space</i>		
1. The student helps develop a shared communication culture, by exchanging information in a simple way about values and attitudes to language and culture.		

Situation (and roles)	Personal	in a simple informal conversation between friends/relatives and visitors
	Public	in simple exchanges and conversations at restaurants
	Occupational	when introducing newcomers into the workplace
	Educational	as an instructor when welcoming students into the school's sports team

Tabela 15. Shembuj të lidhjes së kompetencave të lëndës dhe strategjive për përmbushjen e rezultateve të të nxënit

Text/title	Strategy	Task/learning outcome	Linguistic Competence	Sociolinguistic Competence	Pragmatic Competence
A formal email of complaint	Model analysis + guided writing	To write a formal complaint	Formal structures, linkers, passive voice	Tone and formality for complaints	Email layout, formal structure
Debate on school uniforms	Brainstorming + role-play	To express and justify opinions	Opinion phrases, comparatives	Register in argumentation	Persuasive speaking techniques

6 METODOLOGJIA E MËSIMDHËNIES

6.1 Qasja e orientuar drejt veprimit (Action-oriented approach)

Metodologjia bazë në mësimdhënien e gjuhës angleze bazohet në qasjen e orientuar drejt veprimit (action-oriented approach) e cila ka në fokus aftësimin e nxënësit për të vepruar dhe shprehur në situata të ndryshme nga jeta reale. Në këtë qasje, nxënësi paraqitet si një pjesëtar i shoqërisë (social agent) duke promovuar së pari autonominë dhe përfshirjen e tij në procesin e të nxënës.

Bazuar në këtë qasje programi i gjuhës angleze nuk është një program linear i strukturave gjuhësore, ose një grup njohurish dhe funksionesh gjuhësore, por është një program i bazuar në analizën e nevojave të nxënësit, të orientuara drejt detyrave të jetës reale dhe të ndërtuara rreth nocioneve dhe funksioneve gjuhësore të zgjedhura për këtë qëllim. Kjo promovon një perspektivë ku merren në konsideratë aftësitë se çfarë është në gjendje të bëjë nxënësi. Gjithashtu mësuesi planifikon duke filluar nga nevojat që ka nxënësit për të komunikuar në një botë reale dhe më pas i përshtat ato me rezultatet e të nxënës dhe mënyrën e vlerësimit (backward planning/design).

Kur nxënësi konsiderohet si një pjesëtar i shoqërisë në përdorimin e gjuhës, ai përfshihet në procesin e të nxënës duke njohur më mirë natyrën sociale të gjuhës dhe përdorimin e saj në vend që thjesht të mësojë rreth gjuhës si një lëndë mësimore. Qasja e orientuar drejt veprimit e merr në konsideratë gjithashtu kompetencën shumë gjuhësore dhe shumë kulturave, duke i mundësuar nxënësit të përdorë të gjitha burimet e tij gjuhësore kur është e nevojshme, duke e inkurajuar ata të shohë dhe dallimet midis gjuhëve dhe kulturave.

Metodologjitë e mësimdhënies janë mjaft të rëndësishme për të realizuar një mësimdhënie efektive të orientuar drejt veprimit.

Mësuesit e gjuhës angleze, duke mos lënë mënjane metodat tradicionale të mësimdhënies, duhet të përdorin gjerësisht metodën komunikuese në mësimdhënie. Qëllimi i kësaj metode është që në orën e mësimit gjuha e përdorur të jetë sa më afër gjuhës që përdoret në jetën e përditshme. Kjo do të thotë që mësuesi duhet t'i mësojë nxënësit jo “si të flasin” por “çfarë të flasin” dhe “kur të flasin”.

1. Mësimdhënie me në qendër nxënësin

Nxënësit janë në qendër të procesit të mësimdhënies i cili ndërtohet në varësi të nevojave, aftësive dhe interesave të . Nxënësit e një klase janë të ndryshëm dhe kanë stile të ndryshme për sa i përket mënyrës se si ata nxënë: individualisht, në grup, nën udhëheqjen e mësuesit, të pavarur, me anë të mjeteve konkrete etj. Shembuj të mësimdhënies me në qendër nxënësin përfshijnë diskutimin, lojërat, simulimet, zbulimin dhe zgjidhjen e problemeve.

2. Të nxënit bashkëveprues

Të nxënit bashkëveprues është një metodë e mësimdhënies dhe të nxënit, ku nxënësit bashkohen për të eksploruar më tej konceptet e mësuara, për të krijuar projekte të ndryshme. Të mësuarit bashkëveprues ndihmon në zhvillimin e aftësive të komunikimit, zhvillon aftësitë sociale të nxënësve, promovon vetëvlerësimin e tyre dhe i bën ata nxënës autonomë.

3. Mësimdhënie e diferencuar

Mësimdhënia e diferencuar ndihmon mësuesit të angazhojnë në orën e mësimit çdo nxënës duke ju përshtatur stilit të tyre specifik të të nxënit. Mësimdhënia e diferencuar ofron një mënyrë për të përmbushur të gjitha nevojat e nxënësve duke i inkurajuar ata të shprehin atë që kanë mësuar në mënyra të ndryshme.

4. Integrimi i aftësive gjuhësore

Të katër aftësitë gjuhësore (të dëgjuarit, të lexuarit, të folurit dhe të shkruarit) duhet të integrohen tërësisht në mësimdhënien dhe të nxënit e gjuhës së huaj. Kjo metodologji holistike pasqyron natyrën komplekse të përdorimit të gjuhës në jetën reale dhe i përgatit më mirë nxënësit për komunikim efektiv në kontekste të ndryshme.

5. Përdorimi i teknologjisë dhe Inteligjencës Artificiale (IA)

Kjo metodologji përdor teknologjinë dhe inteligjencën artificiale për të krijuar përvoja të personalizuar dhe ndërvepruese të të nxënit. Përfshirja e teknologjisë dhe IA në metodologjitë e mësimi të gjuhës së huaj ofron një përvojë dinamike, të personalizuar dhe tërheqëse dhe përgatit më mirë nxënësit për komunikim në botën reale në gjuhën e huaj që po mësojnë.

6. *Të nxënit bazuar në projekt*

Të nxënit bazuar në projekt përfshin një qasje dinamike në klasë dhe një metodë mësimdhënieje përmes së cilës nxënësit fitojnë njohuri më të thellë duke eksploruar aktivisht sfidat dhe problemet e botës reale. Të nxënit bazuar në projekt krijon praktika të reja mësimore, të cilat pasqyrojnë mjedisin aktual ku nxënësit jetojnë dhe mësojnë, vendos kërkesa të reja për nxënësit dhe mësuesit për të sfiduar praktikat tradicionale në mësimin e gjuhëve të huaja.

7. *Të nxënit bazuar në detyra*

Mësuesi organizon mësimin rreth detyrave që nxënësit kryejnë duke përdorur gjuhën e huaj që po mësojnë. Këto detyra imitojnë aktivitetet e botës reale dhe kërkojnë që nxënësit të përdorin komunikim autentik. Fokusi është në arritjen e rezultateve të të nxënit përmes përdorimit të gjuhës, gjë që i ndihmon nxënësit të zhvillojnë aftësitë e tyre gjuhësore në mënyrë natyrale.

8. *Të nxënit social dhe emocional*

Kjo metodologji gërsheton parimet e të nxënit social dhe emocional (vetëdija, vetë menaxhimi, ndërgjegjësimi social, aftësitë e marrëdhënieve dhe vendimmarrja e përgjegjshme) në të nxënit e gjuhëve të huaja, duke theksuar zhvillimin e inteligjencës emocionale të nxënësve krahas aftësive gjuhësore. Mësuesit krijojnë një mjedis të sigurt dhe gjithëpërfshirës ku nxënësit ndihen të sigurt kur përballen me sfida dhe probleme, duke shprehur ndjenjat e tyre dhe duke mbështetur njëri-tjetrin.

9. Qëndrueshmëria mjedisore

Kjo metodologji i inkurajon nxënësit të ndër veprojnë me mjedisin e tyre dhe ta përdorin gjuhën në mënyra autentike dhe kuptimplote. Përfshirja në orën e mësimi të ndryshimeve klimatike dhe çështjeve të tjera globale me të cilat po përballet shoqëria e bën mësimin e gjuhës së huaj më tërheqës, praktik dhe efektiv.

10. Edukimi për Median dhe Informacionin (EMI)

Edukimi për median dhe informacionin është një metodologji që ndërthur mësimin e aftësive gjuhësore me zhvillimin e të menduarit kritik, vlerësimin e informacionit dhe përdorimin e tij në mënyrë të përgjegjshme.. Integrimi i EMI në mësimdhënien e gjuhës së huaj krijon një mjedis mësimor dinamik që përgatit nxënësit për komunikim efektiv dhe pjesëmarrje aktive në shoqërinë e një epoke digjitale.

11. Integrimi i qasjes STEAM (Science, Technology, Engineering, the Arts and Mathematics)-

Nxënësi harton projekte ose detyra duke vënë në përdorim njohuritë e marra në matematikë, në lëndët shkencore dhe në art. Kjo qasje ndihmon nxënësit të zhvillojnë aftësitë e shekullit 21 si bashkëpunimi, krijimtaria, dhe të menduarit kritik.

6.2 Roli i situatave praktike në lëndën e gjuhës angleze

Një ndër mënyrat më efektive për të ndërtuar kuptim të qëndrueshëm dhe të thelluar të njohurive dhe koncepteve gjuhësore në arsimin e mesëm të lartë është përfshirja e situatave reale dhe praktike në procesin e të nxënit. Situatat e të nxënit në lëndën e gjuhës angleze mund të zgjasin një ose disa orë mësimi. Këto situata ndihmojnë që nxënësi t'i përdorë njohuritë e marra në jetën e tij të përditshme pa vështirësi dhe në interes të tij. Mësimi nëpërmjet situatave reale, si biseda në dyqan, diskutime në klube, ose aktivitete shoqërore, i bën nxënësit të ndihen më të angazhuar dhe të motivuar në orën e mësimi. Duke u përfshirë në situata nga jeta reale nxënësit përmirësojnë aftësinë e të dëgjuarit dhe të folurit. Përballja me sfida reale i ndihmon nxënësit të zhvillojnë aftësitë e tyre të mendimit kritik dhe të zgjidhjes së problemeve, duke i përgatitur ata më mirë për situata të ndryshme në jetë. Pavarësisht metodave të përdorura mësuesi duhet të ketë parasysh që nxënësi ka fituar:

- kompetencat e duhura;
- aftësinë për t'i përdorur këto kompetenca;
- aftësinë për të përdorur strategjitë e duhura në vënien e kompetencave në veprim.

6.3 Roli i projekteve kurrikulare në lëndën e gjuhës angleze

Projektet kurrikulare përbëjnë një komponent të rëndësishëm të procesit mësimor në lëndën e gjuhës angleze në arsimin e mesëm të lartë, pasi ato i japin mundësi nxënësve të zbatojnë njohuritë e fituara në mënyrë të pavarur, funksionale dhe krijuese, përtej detyrave standarde të tekstit shkollor. Projektet kurrikulare inkurajojnë nxënësit të praktikojnë aftësitë gjuhësore dhe të shprehin qartë idetë e tyre. Angazhimi në projekte i motivon nxënësit të jenë aktivë në procesin e të nxënës dhe të bashkëpunojnë me njeri tjetrin duke zhvilluar aftësitë e tyre sociale, mendimin kritik dhe aftësitë për zgjidhjen e problemeve. Gjithashtu projektet kurrikulare përfshijnë elemente kulturore, duke ndihmuar nxënësit të kuptojnë më mirë kulturën e vendeve anglisht folëse dhe të zhvillojnë një ndjenjë të respektit për diversitetin kulturor.

Projektet mund të ndërtohen rreth temave që lidhen drejtpërdrejt me jetën e përditshme ku nxënësit zgjidhin probleme reale dhe marrin vendime të përgjegjshme.

Në këtë proces, roli i mësuesit është ai i *udhëheqësit/organizuesit dhe mentorit*, duke i ndihmuar nxënësit që:

- të formulojnë pyetje hulumtuese,
- të planifikojnë hapat e punës,
- të mbledhin dhe të analizojnë të dhëna,
- të interpretojnë rezultatet,
- të prezantojnë në mënyrë të qartë përfundimet e tyre.

Projektet gjithashtu ofrojnë mundësi për integrim ndërdisiplinor, duke lidhur gjuhën angleze me matematikën, shkencën, teknologjinë, ekonominë, gjeografinë apo edukimin qytetar, duke i përgatitur nxënësit për sfida reale që kërkojnë mendim kompleks dhe bashkëpunim.

6.4 Portofoli Evropian i Gjuhëve (PEGJ)

Portofoli Evropian të Gjuhëve (PEGJ), i akredituar nga Këshilli i Evropës për t'u përdorur si dokument kurrikular, është hartuar për tre qëllime kryesore:

- a. të mbështesë dhe të zhvillojë autonominë e nxënësit;
- b. të forcojë ndërgjegjësimin ndërkulturor të nxënësit;
- c. të promovojë shumë gjuhësinë.

PEGJ ka dy funksione:

- a. **Raportues**- tregon aftësitë e nxënësit në lidhje me gjuhët e huaja që ai di ose po mëson duke dhënë informacion rreth përvojave dhe shembuj konkretë mbi arritjet e tij në këto gjuhë. Rëndësia e funksionit raportues të PEGJ-it ndryshon sipas moshës së nxënësit.
- b. **Pedagogjik**- PEGJ është hartuar me synimin e bërjes transparent të procesit të të nxënit të gjuhëve, duke ndihmuar nxënësin të zhvillojë kapacitetin për reflektim dhe vetëvlerësim. Ky funksion përkon me synimet e Këshillit të Evropës për forcimin dhe zhvillimin e autonomisë të nxënësit.

Portofoli Evropian i Gjuhëve (PEGJ) përbëhet nga tri pjesë:

1. *Pasaporta Gjuhësore*
2. *Biografia Gjuhësore*
3. *Dosja*

Detyrat e portofolit mund të jenë punime të kryera në klasë dhe/ose jashtë saj, dëshmi e kontributeve dhe talentit të nxënësit të cilat nxënësi i për zgjedh bazuar në përshkruesit e Biografisë Gjuhësore tek PEGJ për një aftësi të caktuar (të lexuarit, të dëgjuarit, të folurit, të shkruarit) dhe nivelit përkatës (B1). Detyrat duhet të përfshijnë të gjitha aftësitë e gjuhës (të folurit, të dëgjuarit, të shkruarit dhe të lexuarit).

Duke qenë një dokument kurrikular mësuesi duhet të planifikojë veprimtari të larmishme që nxënësi të punojë me këtë dokument si psh: punë në grup, punë në çift, ushtrime të krijuara nga nxënësit, diskutime etj. (orët e PEGJ planifikohen brenda orëve të projektit).

Në udhëzuesit kurrikularë për lëndën e gjuhës së huaj do të përshkruhen veprimtari praktike për përdorimin e PEGJ në klasë.

6.5 Puna me nxënësit me nevoja të veçanta në lëndën e gjuhës angleze

Në mësimin e gjuhës angleze, është e rëndësishme që të gjithë nxënësit të ndihen të përfshirë. Disa nxënës mund të përballen me sfida që lidhen me të kuptuarit e koncepteve abstrakte, me ritmin e të mësuarit ose me aftësitë për të zbatuar njohuritë. Roli i mësuesit është të ofrojë mbështetje të personalizuar dhe të krijojë mjedise që nxisin zhvillimin e këtyre aftësive, duke përdorur qasje të ndryshme si:

- ofrimi i ushtrimeve të përshtatura dhe graduale që përforcojnë kuptimin bazë të koncepteve gjuhësore;
- përdorimi i mjeteve konkrete, ilustrimeve, skemave, vizualizimeve dhe simulimeve digjitale që ndihmojnë nxënësit të lidhin njohuritë gjuhësore me përvojën konkrete;
- organizimi i punës në grupe të vogla ose në çift, duke inkurajuar ndihmën dhe shkëmbimin e ideve mes nxënësve;
- ofrimi i udhëzimeve të qarta dhe strukturimit të pyetjeve që nxisin të menduarit hap pas hapi;
- përdorimi i teknologjisë arsimore (aplikacione, platforma, video mësimore) që ofrojnë mundësi të ndryshme për t'u praktikuar.

6.6 Puna me nxënësit e talentuar në lëndën e gjuhës angleze

Nxënësit që tregojnë interes të shtuar në lëndën e gjuhës angleze shpesh kanë nevojë për detyra dhe sfida që i ndihmojnë të thellojnë të kuptuarit, të zhvillojnë mendimin kritik dhe krijues, si dhe të zbatojnë njohuritë në mënyrë fleksibël në situata të reja. Mësuesi ka rolin e udhëheqësit dhe motivuesit, duke i inkurajuar këta nxënës:

- të përballen me detyra të hapura, kërkojnë analiza të thelluara, krahasime, përgjithësime, argumentim, etj.;
- të krijojnë vetë situata problemore, skenarë ose pyetje që nxisin zgjidhje kreative dhe të argumentuara;
- të marrin pjesë në diskutime, debate ose analiza mbi tematika dhe probleme aktuale për të shprehur dhe mbrojtur idetë e tyre;
- të angazhohen në lojëra logjike, sfida mendore, ose ushtrime që stimulojnë mendimin deduktiv dhe aftësitë analitike;
- të marrin pjesë në simulime të Model UN, konkurse debatesh, konkurse esesh, etj.

7 VLERËSIMI I NXËNËSVE

Në mësimin e gjuhës angleze, vlerësimi i nxënësve në arsimin e mesëm të lartë është pjesë shumë e rëndësishme e procesit mësimor dhe ndihmon mësuesin të kuptojë se sa mirë po i mësojnë nxënësit njohuritë dhe aftësitë që lidhen me kompetencat e kësaj lënde. Në lëndën e gjuhës angleze qëllimi i vlerësimit nuk është vetëm vendosja e një note, por:

- t'i japë nxënësit mundësi të kuptojë progresin e tij, të mësojë nga gabimet duke reflektuar të përmirësojë njohuritë dhe aftësitë, si dhe të motivohet për të ecur përpara;
- të ndihmojë mësuesin të kuptojë sa mirë nxënësit i kanë kuptuar konceptet dhe po i zbatojnë ato;
- të ndihmojë mësuesin të përmirësojë mënyrën e mësimdhënies;

7.1 Llojet e vlerësimit në lëndën e gjuhës angleze

Vlerësimi diagnostikues (vlerësimi si proces të nxëni)

Ky lloj vlerësimi bëhet në fillim të vitit shkollor ose të një kapitulli të ri. Mësuesi zbulon njohuritë që nxënësi ka dhe identifikon çfarë ka nevojë të përsëritet ose të mësohet më mirë. Ky vlerësim ndihmon mësuesin të planifikojë më mirë mësimin, duke përshtatur ritmin dhe mënyrat e punës me nevojat e nxënësve.

Ky vlerësim mund të realizohet:

- me pyetje të thjeshta dhe të drejtpërdrejta;
- me ushtrime të shkurtra orientuese;
- me kuice të shkurtra;
- me lojëra ose biseda reflektuese,
- fisha vetëvlerësimi, etj.

Vlerësimi formues (vlerësimi i vazhduar, vlerësimi për të nxënë)

Ky vlerësim bëhet gjatë gjithë procesit mësimor, në çdo mësim, për të parë si po ecin nxënësit. Ai ndihmon nxënësit dhe mësuesin të kuptojnë nëse janë në rrugën e duhur dhe çfarë duhet përmirësuar në punën e tyre para se të arrijnë vlerësimin përmbljedhës ose përfundimtar.

Teknika të vlerësimit formues janë:

- vlerësimi i punës në grupe;
- vëzhgimi i angazhimit dhe pjesëmarrjes gjatë mësimin;
- detyrat e përditshme dhe projektet e vogla;

- vlerësimi i diskutimeve dhe argumentimi i zgjidhjeve;
- vlerësimi i përgjigjeve gjatë mësimit;
- vetëvlerësimi dhe vlerësimi nga bashkëmoshatarët, etj.

Vlerësimi përmbledhës (vlerësimi periodik, vlerësimi i të nxënës)

Ky vlerësim bëhet pas një periudhe mësimore, ose pas një kapitulli dhe mat atë që nxënësi ka arritur të mësojë. Mund të realizohet me teste, detyra individuale me shkrim, projekte përmbyllëse. Kjo zakonisht shoqërohet me notë dhe ndihmon mësuesin, nxënësin dhe prindërit të kuptojnë progresin dhe arritjet.

7.2 Parime të rëndësishme të vlerësimit të nxënësit në lëndën e gjuhës angleze

- Vlerësimi duhet të ndihmojë nxënësit të mësojnë më mirë, të kuptojnë dhe të reflektojnë mbi gabimet e tyre.
- Detyrat dhe pyetjet e vlerësimit duhet të matin aftësitë dhe njohuritë që nxënësit duhet të zhvillojnë sipas kompetencave të gjuhës angleze.
- Vlerësimi duhet të jetë i qartë dhe i drejtë për të gjithë nxënësit, pavarësisht aftësive të tyre.
- Vlerësimi duhet të inkurajojë nxënësit të besojnë në vetvete dhe të kuptojnë që gabimi është pjesë e të nxënës.
- Mësuesi duhet të përdorë shumë forma vlerësimi, si: përgjigjet me gojë, ushtrimet, punën me materiale konkrete, projektet, vizatimet, punën në grup, detyrat e shtëpisë etj.

Ky proces ndihmon që vlerësimi të bëhet një mjet i dobishëm dhe i kuptueshëm për të gjithë, jo vetëm një "kontroll" për nota, por një mënyrë për të ndihmuar nxënësit të rriten dhe të përmirësohen çdo ditë në mësimin e gjuhës angleze.

7.3 Shembuj të niveleve të arritjes për vlerësimin e rezultateve të të nxënës (RN)

Në këtë rubrikë paraqiten shembuj të niveleve të arritjes për vlerësimin e rezultateve të të nxënës në tematika të ndryshme.

Tabela 16. Shembuj të niveleve të arritjes për vlerësimin e RN-ve

Example 1. Learning outcome (LO): -The student explains whether or not they approve of what someone has done and gives reasons to justify this opinion while talking about the effects of climate change on human activity.				
Level of achievement	Very well	Well	Satisfactory	Poor
Description	The student clearly expresses their opinion using at least three well-developed and relevant reasons, all directly linked to the context of climate change and human activity. The explanation is logically organized, demonstrates critical thinking, and reflects a deep understanding of the issue.	The student states their opinion and gives two relevant reasons that support their view. The explanation is mostly clear and organized, showing a good understanding of how climate change affects human activity.	The student expresses an opinion and provides one or two basic reasons, though they may be general or only loosely connected to the topic. The explanation shows some understanding but lacks clarity or development.	The student either does not clearly state an opinion or provides no relevant justification. The explanation is unclear, unstructured, or shows minimal understanding of the relationship between climate change and human activity.
Exampe 2. Learning outcome (LO): -The student presents a topic in a short report about their favourite place in Albania, using short blocks of text and pictures.				
Level of achievement	Very well	Well	Satisfactory	Poor

Description	The student presents the topic clearly and engagingly, using a short report that includes at least three relevant and well-chosen photographs and three or more short, informative text blocks (each 30–50 words). The report is well-organized, accurate, and shows deep knowledge and personal engagement with the place.	The student presents the topic clearly, using two to three appropriate photographs and two or more short text blocks that contain mostly relevant and accurate information. The report is organized and reflects good understanding of the topic.	The student presents the topic with basic information, using at least one photograph and one or two brief text blocks. The content may be general or lacking detail, and the structure of the report is simple but understandable. The work shows some effort and knowledge.	The student provides minimal or unclear information. The report may be missing photographs or include irrelevant ones, and the text is insufficient, off-topic, or poorly written. The structure is unclear or disorganized, showing little effort or understanding of the topic.

Tabela 17. Shembull për vlerësimin e detyrave me shkrim

WRITTEN ASSESSMENT GRID	
Overall	The student writes straightforward connected texts on a range of familiar subjects within their field of interest, by linking a series of shorter discrete elements into a linear sequence. The texts are understandable but occasional unclear expressions and/or inconsistencies may cause a break-up in reading.

Range	The student has enough language to get by, with sufficient vocabulary to express themselves with some circumlocutions on topics such as family, hobbies and interests, work, travel and current events.
Coherence	The student links a series of shorter discrete elements into a connected, linear text.
Accuracy	The student uses reasonably accurately a repertoire of frequently used “routines” and patterns associated with more common situations. Occasionally makes errors that the reader usually can interpret correctly on the basis of the context.
Description	The student writes accounts of experiences, describing feelings and reactions in simple connected text; writes a description of an event or recent trip— real or imagined; narrates a story; writes straightforward, detailed descriptions on a range of familiar subjects within their field of interest.
Argument	The student writes short, simple essays on topics of interest; summarises, reports and gives their opinion on accumulated factual information on familiar routine and non-routine matters within their field, with some confidence; writes very brief reports in a standard conventionalised format, which pass on routine factual information and state reasons for actions.

8 BURIMET DHE MATERIALET DIDAKTIKE

Gjatë procesit mësimor të gjuhës angleze, përdorimi i burimeve të ndryshme ndihmon në zhvillimin e aftësive komunikative dhe në kuptimin e thellë të strukturave gjuhësore. Materialet konkrete, vizuale dhe teknologjike krijojnë mundësi që nxënësit të mësojnë në mënyrë aktive dhe të zbatojnë njohuritë në situata reale. Mësuesi integron mjete të ndryshme për të bërë mësimin sa më të qartë dhe të aksesueshëm për të gjithë nxënësit dhe i ndihmon ata të ndërtojnë dijet e tyre, t’i konkretizojnë njohuritë e marra, të nxënë në mënyrë të pavarur, t’i përdorin dijet në jetën praktike, të zhvillojnë aftësitë e të menduarit kritik e krijues, të bashkëveprojnë me shokët e shoqet e klasës. Disa nga mjetet më të përdorura didaktike janë:

tekstet mësimore, fletoret e punës, revistat, enciklopeditë, fjalorët, antologjitë, media, aplikacionet ose platformat për mësimin e gjuhës, materialet mësimore të hartuara ose të përshtatura nga mësuesi, vepra letrare dhe libra të tjerë në gjuhë të huaja që janë në bibliotekën e shkollës, etj.

Gjatë shpjegimit, mësuesi përdor gjuhë të qartë dhe të thjeshtë, fjali të shkurtra dhe një fjalor të përshtatur për moshën dhe nivelin e nxënësve. Mësuesi zgjedh shembuj konkretë dhe ushtrime të personalizuar, duke siguruar mbështetje shtesë për nxënësit që kanë nevojë.

8.1 Përdorimi i teknologjisë si mjet dhe teknikë mësimore

Në arsimin e mesëm të lartë, përdorimi i teknologjisë në orët e gjuhës angleze është një mundësi shumë e mirë për të ndihmuar nxënësit të zhvillojnë aftësitë e komunikimit, krijimtarisë dhe të kuptojnë lidhjen e gjuhës me kulturën dhe shoqërinë. Qasja ndërvepruese, e cila përfshin përdorimin e platformave digjitale, aplikacioneve dhe burimeve multimediale, inkurajon nxënësit të angazhohen dhe të eksplorojnë tema të ndryshme në mënyrë krijuese. Klasat e pajisura me mjete si tabela interaktive dhe burime online ndihmojnë në krijimin e një mjedisi mësimor motivues, ku gjuha mësohet në një kontekst dinamik dhe praktik, duke i përgatitur nxënësit për sfida të ndryshme të komunikimit në botën reale. Më poshtë listohen disa mënyra për përdorimin e teknologjisë në lënen e gjuhës angleze.

- Përdorimi i postës elektronike dhe mediave sociale për shkëmbim informacioni.
- Përdorimi i internetit për të shfrytëzuar faqet e web –it të rekomanduara nga mësuesi si burim informacioni.
- Përdorimi i platformave digjitale për mësimin e gjuhëve (Akelius language learning platform).
- Përdorimi i aplikacioneve të ndryshme për hartimin e testeve; pyetësorëve, etj.
- Përdorimi i tabelave interaktive për të angazhuar nxënësit në aktivitete interaktive, prezantime multimediale dhe lojëra virtuale.
- Përdorimi i përmbajtjeve multimediale si video, podkaste, YouTube, filma.
- Etj.

Në udhëzuesit kurrikularë për lëndën e gjuhës angleze do të përshkruhen përdorimi i burimeve dhe materialeve didaktike përfshirë teknologjinë.

9 ANALIZA SASIORE E PROGRAMIT TË GJUHËS ANGLEZE NË KLASË TË DHJETË

<i>Klasa X</i>	<i>Përmbajtja e lëndës së gjuhës angleze</i>	100%
	<i>Formimi kulturor dhe ndërkulturor</i>	50%
	<i>Gramatikë</i>	20%
	<i>Formimi gjuhësor</i>	20%
	<i>Projekti dhe puna me Portofolin Evropian të Gjuhëve (PEGJ)</i>	10%

<i>Klasa X</i>	<i>Zhvillimi i kompetencave</i>	100%
	<i>Kompetenca gjuhësore</i>	40%
	<i>Kompetenca sociogjuhësore</i>	10%
	<i>Kompetenca pragmatike</i>	50%

Ndarja e kohës mësimore për zhvillimin dhe forcimin e kompetencave të lëndës së gjuhës angleze e ndihmon mësuesin të strukturojë përmbajtjen mësimore, të hartojë rezultate të nxëni të matshme dhe të arritshme për moshën dhe nivelin gjuhësor të nxënësve, si dhe të zhvillojë aktivitete në orën e mësimi që fuqizojnë kompetencën e komunikimit në gjuhë të huaj. Në këtë klasë pesha më e madhe (50%) i kushtet forcimit të **kompetencës pragmatike**, duke theksuar nevojën për të zhvilluar aftësinë e nxënësve të përdorin gjuhën angleze në mënyrë të përshtatshme në

situata reale komunikimi si përshkrimi, argumentimi, koherenca e ideve, debati, etj. Në këtë klasë vazhdon të jetë shumë i rëndësishme konsolidimi i njohurive gjuhësore dhe gramatikore si pjesë e **kompetencës gjuhësore** (40%), për të ndihmuar nxënësin të jetë i saktë dhe të flasë rrjetshëm në situata reale nga jeta e përditshme. Nxënësi vazhdon të konsolidojë dhe forcojë bazat e **kompetencës sociogjuhësore** (10%) për të qënë i aftë të ndërveprojë natyrshëm në situata të larmishme kulturore dhe të komunikojë me fleksibilitet dhe respekt në mjedise të ndryshme shoqërore.

Klasa X	Veprimtari gjuhësore	100%
	Veprimtari që zhvillon nxënësi për të marrë informacion (Të dëgjuarit dhe të lexuarit)	15%
	Veprimtari që zhvillon nxënësi për të prodhuar informacion. (Të folurit dhe të shkruarit)	30%
	Veprimtari që zhvillon nxënësi kur ndërvepron me të tjerët (Të folurit dhe të shkruarit)	40%
	Veprimtari që zhvillon nxënësi për të analizuar/ interpretuar/sintetizuar informacionin (Ndërrimetësimi gjuhësor- Të folurit dhe të shkruarit)	15%

Veprimtaritë gjuhësore të shprehura në formën e rezultateve të të nxënës ndihmojnë mësuesin të planifikojë lloje të ndryshme aktiviteteve që zhvillojnë aftësi gjuhësore të balancuara dhe të orientuara drejt përdorimit të gjuhës në situata nga jeta reale për të arritur këto rezultate. Në klasën e dhjetë, **veprimtaritë ndërvepruese (40%)** zënë peshën më të madhe, pasi qëllimi kryesor në këtë klasë është që nxënësi të komunikojë rrjedhshëm dhe qartë duke hedhur hapat e para drejt të qenit një përdorues i pavarur i gjuhës angleze. Veprimtaritë që planifikin mësuesi për **prodhimin e informacionit (30%)** ndihmojnë nxënësin të strukturojë dhe të shprehë mendimet qartë si në të folur ashtu edhe në të shkruar, duke u fokusuar në dhënien e argumentave dhe opinioneve personale. **Marrja e informacionit (15%)**, në këtë klasë realizohet përmes dëgjimit dhe leximit të

materialeve autentike ose të përshtatura, të cilat ndihmojnë në zgjerimin e fjalorit dhe kuptimin e strukturave të ndryshme gjuhësore. Një rol të rëndësishëm në këtë klasë kanë veprimtaritë që organizohen për zhvillimin e **ndërmjetësimit gjuhësor (15%)** të cilat ndihmojnë nxënësin të përpunojë dhe përcjellë informacionin në mënyrë të qartë për të tjerët, duke e përmbledhur, shpjeguar, ose përkthyer atë.

10 REKOMANDIME PËR ZBATIMIN E PROGRAMIT

Hartimi i programit të lëndës së gjuhës angleze bazohet në Kornizën Kurrikulare e Arsimit Parauniversitar, Kurrikulën Bërthamë, Planin Mësimor të Arsimit Bazë si dhe në Kuadrin e Përbashkët Evropian për Gjuhët dhe Volumnin Shoqërues (2020). Si i tillë ky dokument i shërben mësuesve, autorëve të teksteve mësimore, hartuesve të testeve kombëtare, vlerësuesve të jashtëm të cilësisë, prindërve, nxënësve. Në këtë kapitull përshkruhen disa rekomandime për zbatuesit e programit në mënyrë që të maksimizohet efektiviteti i programit të lëndës së gjuhës angleze.

a) Rekomandime për mësuesit

- Të lidhin përmbajtjen e gjuhës angleze me fusha të tjera (shkencë, matematikë, teknologji, inxhinieri, art, gjuhë, edukatë qytetare, etj.) për të ndihmuar në zhvillimin e përgjithshëm të nxënësve.
- Të përdorin situata nga jeta reale, si lojë me role, diskutime mbi tema aktuale, dhe projekte që lidhen me interesat e nxënësve për të rritur angazhimin e tyre në procesin mësimor.
- Të inkurajojnë nxënësit të eksplorojnë tema të ndryshme në mënyrë të pavarur përmes kërkimeve dhe prezantimeve, duke u dhënë atyre mundësinë të zhvillojnë aftësi kërkimore dhe prezantuese.
- Të planifikojnë aktivitete praktike që e ndihmojnë nxënësin të kuptojë rëndësinë e gjuhës angleze në jetën e përditshme dhe lidhjen e saj me profesione të ndryshme.
- Të shfrytëzojnë mjetet digjitale dhe platformat online për të krijuar një mjedis më interaktiv, duke përdorur video, podcast dhe burime të tjera për të përparimin e nxënësve.

- Të fokusohen në zhvillimin e aftësive të larta, si mendimi kritik dhe zgjidhja e problemeve, përmes analizës së teksteve, debateve dhe studimeve të rasteve.
- Të inkurajojnë nxënësit të eksplorojnë kulturën e vendeve anglisht folëse duke përdorur literaturë, muzikë, filma dhe aktivitete kulturore, për të rritur ndjeshmërinë kulturore.
- Të organizojnë ditën evropiane të gjuhëve si një manifestim i shumë gjuhësisë dhe shumë kulturave.
- Të japin feedback/ mendim vlerësues të vazhdueshëm dhe konstruktiv për të ndihmuar nxënësit të përmirësojnë aftësitë e tyre gjuhësore dhe të kuptojnë më mirë boshllëqet e tyre.
- Të inkurajojnë nxënësit të zhvillojnë projekte që përfshijnë përdorimin e gjuhës angleze në mënyrë kreative, si krijimi i videove, blogeve ose aplikacioneve.
- Të planifikojnë mësimin duke respektuar ritmet dhe nevojat individuale të nxënësve me nevoja të veçanta dhe për fëmijët me aftësi me talente.
- Të inkurajojnë nxënësit të përdorin Portofolin Evropian të Gjuhëve (PEGJ) si një instrument vetëvlerësimi.
- Të nxisin mjedisin bashkëpunues, të sigurt, ku nxënësit ndihen të vlerësuar dhe të mbështetur në zhvillimin socio emocional.
- Të sigurojnë akses të barabartë në mësim për të gjithë nxënësit, përfshirë ata nga pakicat kombëtare dhe grupe të marginalizuara.
- *Të sigurojnë balancën mes përmbajtjes teorike dhe përdorimit praktik të lëndës së gjuhës angleze (p.sh. sugjerohet 30% teori — 70% praktikë). Përdorimi praktik i gjuhës angleze do të realizohet jo vetëm në orët e veçanta si: ushtrime, përsëritje, projekte, konkurse etj., po përgjatë çdo ore mësimore. Konceptet gramatikore gjithmonë duhet të shpjegohen nëpërmjet situatave praktike. Mësuesi është fleksibël që në varësi të kontekstit të ndryshojë këto përqindje.*
- Të sigurojnë dhe të përdorin udhëzuesit kurrikular të lëndës së gjuhës së huaj.
- Të përdorin materialet burimore për zbatimin e programit.

b) Rekomandime për autorët e teksteve shkollore

- Të përshtatin në mënyrë cilësore tekstet shkollore duke reflektuar të gjitha përditësimet më të fundit.
- Të përfshijnë platforma digjitale interkative për mësimin e gjuhës angleze, në tekstet shkollore.
- Të sigurojnë librat origjinal të mësuesit si pjesë e paketës së tekstit shkollor.
- Të sigurojnë materialet burimore edhe digjitale për zbatimin e tekstit shkollor.
- Të përfshijnë në tekstet shkollore ushtrime që promovojnë mendimin kritik, zgjidhjen e problemeve dhe krijimtarinë.
- Të krijojnë hapësirë në tekstet shkollore për shembuj dhe ushtrime që nxisin orientimin për karrierë, përmes profesioneve ku gjuha angleze luan rol.
- Të sigurojnë që tekstet të kenë qasje gjithëpërfshirëse dhe të përshtatshme për moshën, duke marrë parasysh diversitetin kulturor dhe identitetin kombëtar.
- T'i referohen tabelës së vendosur në fund të programit e cila pasqyron përputhjen e niveleve gjuhësore sipas Kuadrit të Përbashkët Evropian të Referencave për Gjuhët dhe shtrirjen e tyre sipas klasave në sistemin arsimor parauniversitar në Republikën e Shqipërisë.

c) Rekomandime për hartuesit e testeve kombëtare

- Të sigurojnë që testet të përmbajnë ushtrime me fokus zbatime praktike në jetën reale.
- Të integrojnë qasje ndërdisiplinore, që nxisin të menduarit logjik, të menduarin kritik dhe krijues, jo thjesht memorizimin.
- Të sigurojnë që testet të jenë të përputhshme me objektivat e programit dhe rezultatet e të nxënit, për të reflektuar aftësitë që nxënësit duhet të zhvillojnë.
- Të kenë parasysh nivelin e diversitetit të nxënësve, duke përfshirë ushtrime që janë të qarta dhe të kuptueshme për të gjithë, pavarësisht sfondit kulturor ose gjuhësor.
- Të respektojnë balancën mes aftësive gjuhësore që testohen.
- Të hartojnë modele të testeve kombëtare në mënyrë që të punohen nga nxënësit gjatë viteve të shkollimit.

d) Rekomandime për vlerësuesit e jashtëm

- Të vlerësojnë mësuesit për cilësinë e mësimdhënies në zbatim të programit dhe rubrikave të këtij programi.
- Të vlerësojnë mësuesit për përdorimin e situatave nga jeta reale në përvetësimin e koncepteve gjuhësore.
- Të vlerësojnë përdorimin e niveleve të arritjes për përmbushjen e rezultateve të të nxënës.
- Të vlerësojnë organizimin e punës në grupe dhe bashkëpunimin në veprimtaritë mësimore.
- Të vlerësojnë balancën midis kohës që flet mësuesi dhe kohës që flasin nxënës.
- Të nxisin mësuesit që të krijojnë mjedise të përshtatshme për personalizimin e të nxënës dhe për mbështetjen e diversitetit në klasë.
- Të vlerësojnë se si mësuesit promovojnë mirëqenien socio emocionale të nxënësve përmes mënyrës së komunikimit dhe aktiviteteve në orën e gjuhës angleze.
- Të vlerësojnë që mësuesit garantojnë qasje të barabartë në mësim për të gjithë nxënës, përfshirë pakicat kombëtare dhe grupet vulnerabël.

e) Rekomandime për prindërit

- Të inkurajojnë fëmijët që të kuptojnë rëndësinë e gjuhës angleze jo vetëm për notë, por për jetën e përditshme.
- Të bashkëpunojnë me shkollën për të ndihmuar fëmijët në pjesëmarrjen në projekte të lidhura me gjuhën angleze.
- Të promovojnë një qëndrim pozitiv ndaj mësimi të gjuhës angleze, duke theksuar rëndësinë e përpjekjes dhe të mësimi nga gabimet.
- Të sigurojnë që fëmijët ndihen të mbështetur nga ana emocionale dhe që mësimi i gjuhës angleze zhvillohet në një atmosferë të qetë dhe motivuese për fëmijët e tyre.

f) Rekomandime për nxënës

- Të marrin pjesë aktive në orët e mësimi të gjuhës angleze, duke kërkuar të kuptojnë përdorimin praktik të njohurive.
- Të angazhohen në projekte kurrikulare që lidhin gjuhën angleze me lëndët e tjera.
- Të bashkëpunojnë me shokët dhe të mësojnë të komunikojnë lirshëm në gjuhën angleze si në klasë ashtu edhe jashtë saj.
- Të jenë kureshtarë dhe të kërkojnë ndihmë kur hasin vështirësi, duke përfshirë edhe përdorimin e mjeteve digjitale dhe burimeve online.

- Të kuptojnë rëndësinë e gjuhës angleze si bazë për profesione të ndryshme dhe të eksplorojnë interesat personale në këtë drejtim.

11 NDRYSHIMET PËRMBAJTËSORE

Në lëndën e gjuhës angleze së klasës së dhjetë ka këto ndryshime përmbajtjesore:

- 1) Reflektim i ndryshimeve të bëra në Kuadrin Evropian të Referencave për Gjuhët, Volumi Shoqërues, 2020. ¹
- 2) Vendosja e fokusit në qasjen e orientuar drejt veprimit duke sugjeruar një ndarje brenda orës së mësimi 30% pjesa teorike dhe 70% pjesa praktike. Mësuesi është fleksibël që në varësi të kontekstit të ndryshojë këto përqindje.
- 3) Përditësimi i kompetencave kyç dhe i rezultateve të të nxënit të përshtatura për klasën e dhjetë.
- 4) Përditësimi dhe përshkrimi në gjuhën angleze i kompetencave të lëndës dhe i rezultateve të të nxënit.
- 5) Riorganizimi dhe përshkrimi në gjuhën angleze i njohurive gjuhësore, gramatikore dhe funksioneve gjuhësore.
- 6) Përditësimi i rezultateve të të nxënit duke shtuar komunikimin online dhe ndërmjetësimin gjuhësor dhe kulturor.
- 7) Riorganizimi dhe përshkrimi në gjuhën angleze i veprimtarive gjuhësore dhe strategjive në formën e rezultateve të të nxënit.
- 8) Promovimi i shumë gjuhësisë dhe shumë kulturave.
- 9) Përfshirja e rezultateve të të nxënit në gjuhën angleze të kompetencës shumë gjuhësore dhe shumë kulturore.
- 10) Përditësimi i temave ndërkurrikulare.
- 11) Përditësimi i metodologjisë me fokus të shtuar në zhvillimin e mendimit kritik, edukimin për median dhe informacionin, qëndrueshmërinë mjedisore, të nxënit bazuar në projekt duke përfshirë qasjen STEAM, të nxënit e personalizuar, të nxënit social emocional, përdorimin e teknologjisë dhe IA etj.
- 12) Përditësimi i vlerësimit të nxënit bazuar në nivelet e arritjes sipas rezultateve të të nxënit.

---

¹ Council of Europe (2020), *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment – Companion volume*, Council of Europe Publishing, Strasbourg, available at www.coe.int/lang-cefr

12 TABELA E NIVELEVE SIPAS KLASAVE

Tabela pasqyron përputhjen e niveleve gjuhësore sipas Kuadrit të Përbashkët Evropian të Referencave për Gjuhët dhe shtrirjen e tyre sipas klasave në sistemin arsimor parauniversitar në Republikën e Shqipërisë për gjuhën angleze.

Nivelet Klasat	Pre A1	A1	A2	A2+	B1	B1+	B2
Klasa 12							
Klasa 11							
Klasa 10							
Klasa 9							
Klasa 8							
Klasa 7							
Klasa 6							
Klasa 5							
Klasa 4							
Klasa 3							
Klasa 2							
Klasa 1							